

NATO GYNYBOS MINISTRŲ SUSITIKIME – SĄJUNGININKŲ TARPUSAVIO SOLIDARUMAS

„Sveikiname Didžiosios Britanijos sprendimą dislokuoti savo karius Baltijos valstybėse. Šis sprendimas demonstruoja, kad Didžioji Britanija realistiškai vertina saugumo situaciją regione ir kartu sąjungininkų tarpusavio įsipareigojimų stiprumą“, – sakė krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, komentuodamas Didžiosios Britanijos gynybos sekretoriaus pranešimą.

Spalio 8 d. Briuselyje NATO gynybos ministrų susitikime Didžiosios Britanijos gynybos sekretorius Michaelis Fallonas (Michael Fallon) pranešė, kad Didžioji Britanija prisijungs prie JAV ir Vokietijos bendros Transatlantinės pajėgumų stiprinimo ir mokymo iniciatyvos (angl. Transatlantic Capability Enhancement and Training, TACET) dislokuodama Baltijos valstybėse rotuojamus karinius vienetus. Pranešama, kad rotuojami kariniai vienetai Baltijos valstybėse bus dislokuojami neterminuotam laikotarpiui.

NATO gynybos ministrų

Spalio 8 d. Briuselyje įvyko NATO gynybos ministrų susitikimas.

NATO.int

susitikime ministras Juozas Olekas taip pat pabrėžė būtinybę artėjančiame NATO viršūnių susitikime Varšuvoje sutarti dėl tolesnių Aljanso saugumo užtikrinimo priemonių, įskaitant sustiprintą oro policijos misiją Baltijos šalyse.

„Dabartinė saugumo situa-

cija rodo, kad grėsmių Aljansui kyla nuo Europos šiaurės rytų iki pietų. Šio nestabilumo priežastys vienaip ar kitaip siejasi su Rusija. Todėl NATO turi adekvačiai vertinti situaciją ir rimtai reaguoti į pasikeitusią situaciją. Turime susitarti dėl ilgalaikių saugumo užtikrini-

mo priemonių, kurios turi būti nuolatinės ir nepertraukiamos“, – kalbėjo ministras J. Olekas.

Susitikime NATO gynybos ministrai diskutavo apie siūlymą neskubėti atitraukti sąjungininkų pajėgas iš Afganistano. Konkretūs sprendimai dėl NATO operacijos

Afganistane ateities bus priimti šių metų pabaigoje.

Savo ruožtu Briuselyje susitikę Lietuvos, Estijos ir Latvijos gynybos ministrai sutarė dėl paramos NATO oro policijos misijai Baltijos valstybėse išlaidų pasidalijimo.

LR KAM

„NORDBALT“ - LIETUVOS ENERGETINĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS GARANTAS

Kiškėnai (Klaipėdos r.), spalio 9 d. (ELTA). Kartu su Švedijos karališkąja šeima elektros jungties „NordBalt“ pastotę apžiūrėjusi Prezidentė Dalia Grybauskaitė sako, kad ši jungtis taps Lietuvos energetinio saugumo garantu.

Elektros kabelio tarp Lietuvos ir Švedijos tiesimo darbai Baltijos jūros dugnu buvo baigti vasarą, „NordBalt“ elektros tilto oficialus atidarymas numatytas šių metų gruodžio 14 dieną. Pasak Prezidentės, energetiniai ryšiai su Skandinavijos šalimis Lietuvai ir Baltijos valstybėms leis sumažinti priklausomybę nuo Rusijos.

„Gauname vis daugiau saugumo užsitikrinant energetinių išteklių tiekimą iš mūsų šiaurinių kaimynų. Dėl energetinės nepriklausomybės kovojome 25-erius metus, ji užtikrina mūsų politinę nepriklausomybę bei apsaugos nuo (energetinio. - ELTA) šantažo iš Rusijos“, - penktadienį Kiškėnuose žurnalistams sakė D. Grybauskaitė.

„NordBalt“ projektas bendromis Lietuvos ir Švedijos pastangomis buvo įgyvendintas per pusantrų metų. Jungtį sudaro aukštos įtampos nuolatinės srovės povandeninis ir požeminis kabeliai bei keitiklių stotys Lietuvoje ir Švedijoje.

Švedijos karališkoji pora ir Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė lankėsi elektros jungties „Nord Balt“ srovės keitiklių stotyje.

Roberto Dačkaus (LR Prezidentūros kanceliarija) nuotr.

LIETUVOS ŠUOLIS PASAULIO KONKURENCINGUMO INDEKSE

Pasaulio ekonomikos forumo (PEF) sąrašė Lietuva šalis pakilo penkiomis pakopomis į 36 vietą.

Bendrame konkurencingumo indekse (BKI) pirmąją išlieka Šveicarija. Antroje vietoje – Singapūras, trečioje – JAV. Šiame indekse Estija iš 29 nusileido į 30 vietą, Latvija – iš 42 į 44 vietą.

Pagal pagrindinių reikalavimų subindeksą, įvertinantį šalies institucinę aplinką, infrastruktūrą, makroekonomiką, sveikatą ir pradinį išsilavinimą, Lietuva iš 37 vietos pakilo į 35 vietą, Latvija – iš 34 nusileido į 37, Estija išliko 21 vietoje.

Lietuvoje geriausiai įvertinta makroekonominė aplinka (30 vieta), sveikata bei pradinis išsilavinimas (36 vieta) ir infrastruktūra (42 vieta), o prasčiausiai – institucinė sritis (53 vieta).

Pagal inovacijų ir verslo išmanumo subindeksą Lietuva pakilo 7 pakopomis aukštyr ir užėmė 37 vietą, Latvija iš 61 vietos pakilo į 58, Estija – iš 34 į 31. Lietuva pagal verslo išmanumo srities vertinimus iš 49 vietos pakilo į 39, pagal inovacijų – iš 44 į 36 poziciją.

PEF tyrime Lietuva užima pirmąjančias pozicijas pagal

ŽIV ir AIDS ligų prevenciją. Geriausiai Lietuva įvertinta šiose srityse: pagal prekybos maitos tarifo dydį (5 vieta), tiesioginių užsienio investicijų (TUI) įtaką technologijų diegimui (9 vieta), procedūrų pradėti verslą nebuvimą (9 vieta), terminų nebuvimą pradėti verslą (9 vieta), darbo užmokesčio nustatymo lankstumą (11 vieta), galimybę naudotis internetu mokyklose (11 vieta).

Aukštas vietas Lietuva užima pagal moterų užimtumą (15 pozicija), vietinių tiekėjų skaičių (16 pozicija), eksporto dalį BVP (17 pozicija), fiksuoto plačiajuosčio interneto vartotojų skaičių (17 pozicija), importo dalį BVP (18 pozicija), vietinės konkurencijos intensyvumą (18 pozicija), matematikos ir gamtos mokslų ugdymo kokybę (20 pozicija), turinčių vidurinį (21 pozicija) ir aukštąjį išsilavinimą gyventojų lygį (21 pozicija), pradinio išsilavinimo kokybę (22 pozicija), geležinkelių infrastruktūros kokybę (23 pozicija), interneto pralaidumą (23 pozicija), mokslo ir gamybos bendradarbiavimą MTEP srityje (27 pozicija), darbo užmokesčio ir našumo santykį (27 pozicija).

LR URM

ES DEPORTUOS ŠIMTUS TŪKSTANČIŲ NELEGALIŲ MIGRANTŲ

Londonas, spalio 7 d. (ELTA). Šimtai tūkstančių migrantų, kuriems buvo atsisakyta suteikti pabėgėlio statusą, bus deportuoti iš Europos per kelias savaites. Tai praneša laikraštis „The Times“, remdamasis dokumentais.

„Briuselis grasina atšaukti savo pagalbą, prekybos sandorius ir vizų susitarimus, jeigu tokios šalys kaip Nigeris ir Eritrėja atsisakys priimti savo ekonominius migrantus. Plane taip pat numatoma sulaikyti ES šalyse tūkstančius migrantų, kad jie neišvengtų deportacijos“, - pažymi leidinys. Pasak jo, prie jau paminėtų šalių piliečių gali prisijungti atvykėliai iš Afganistano, Libijos ir Sirijos.

Kaip rašo laikraštis, „manoma, kad daugiau kaip 400 tūkstančių žmonių, atvykusių į ES šalis šių metų pirmojoje pusėje, prašymai suteikti pabėgėlio statusą nebuvo patenkinti“.

Šengeno zonai nepriklausanti Dž. Britanija nedalyvaus migrantų deportavimo operacijoje, bet šalies vidaus reikalų ministrė Tereza Mei (Theresa May) „linkusi paremti šią iniciatyvą“, ypač jei ji leis išgabenti migrantus iš stovyklų Prancūzijos Kalė mieste, iš kur jie veržiasi į Jungtinę Karalystę, pažymi „The Times“.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Vilniaus miesto savivaldybė kartu su vilniečiais ir kitomis suinteresuotomis institucijomis viešai aptarusi galimas paminklo **dr. Jonui Basanavičiui** pastatymo vietas Vilniuje pateikė savo galutinę poziciją LR Vyriausybės kancleriui ir LR kultūros ministerijai. Atsižvelgus į estetinę, socialinę, ekonominę vertes ir galimybes suspėti laiku pastatyti paminklą, pasiūlyta tinkamiausia vieta Vasario 16 d. akto signatarui daktarui Jonui Basanavičiui įamžinti – aikštė priešais Lietuvos nacionalinę filharmoniją, kur 1905 metais įvyko Didysis Vilniaus Seimas.

Lietuvos apeliacinis teismas po pertraukos ketina grįžti prie Darbo partijos „juodosios buhalterijos“ baudžiamosios bylos. Prieš dvejus metus - 2013 metų liepos 12 dieną - už sukčiavimą ir apgaulingą buhalterinės apskaitos tvarkymą V.Uspaskichui Vilniaus apygardos teismas skyrė ketverių metų laisvės atėmimo bausmę, V.Gapšiui - per 10 tūkst. eurų baudą. M.Liutkevičienė tuomet nuteista vienu metų laisvės atėmimo bausme. Pirmos instancijos teismo sprendimą apskundė tiek nuteistieji, tiek prokuratūra.

Saulius Verseckas, Generalinės prokuratūros prokuroras, Apeliaciniam teismui pasiūlė nuteisti Darbo partijos įkūrėją V.Uspaskichą šešerių metų laisvės atėmimo bausme, parlamentarui V.Gapšiui skirti pusantrų metų bausmę jos vykdymą atidedant dvejims metams, M.Liutkevičienei - vienu metų bausmę, vykdymą atidedant dvejims metams. Taip pat S.Verseckas siūlo Darbo partijai skirti apie 376 tūkst. eurų baudą. Prokuroras siūlo bausmes sugriežtinti, o kaltinamieji prašo juos išteisinti, teigdami, kad tai politinė byla.

Kario priesaiką Lietuvai duos dar apie 600 nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos karių. Jie šiuo metu tarnauja Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio mechanizuotajame pėstininkų batalione Tauragėje, LDK Vytenio bendrosios paramos logistikos batalione Marijampolėje ir LDK Gedimino štabo batalione Vilniuje. Ceremonijų metu kariai prisieks ištikimai tarnauti savo šaliai ir negailėdami jėgų ir net gyvybės ginti savo valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę, rašoma pranešime spaudai.

Šaukimas į Lietuvos kariuomenę turi nenutrūkstamai tęstis ir po penkerių metų, ateityje numatoma pasiekti apie 24 tūkst. aktyvųjų karių rezervą, teigia kariuomenės vadas generolas leitenantas Jonas Vytautas Žukas. Per ateinančių penkmetį, anot jo, kariuomenė planuoja suformuoti 15–17 tūkst. karių rezervą, tuo metu ilgalaikėje perspektyvoje siekiamybė yra turėti apie 24 tūkst. karių rezerve. Tokiu būdu parengtasis rezervas būtų triskart didesnis nei reguliariosios pajėgos.

Teisingumo ministras Juozas Bernatonis „šmeižto kampanija“ vadina jam metamus kaltinimus dėl jam artimų verslininkų protegavimo, tačiau neneigia asmeniškai pažįstantis stambius valstybinius konkursus laimintį verslininką Petrą Vasiliauską. Naujienu portalas *alfa.lt* ir *LNK* televizija skelbė, jog P.Vasiliausko bendrovė „Garantas“ yra laimėjusi net kelis stambius konkursus statyti pastatus policijai bei sieja tai su J.Bernatonio vadovavimu Vidaus reikalų ministerijai 2001-2003 metais. Tuo metu to paties verslininko valdoma bendrovė „Pontem“ yra laimėjusi kalinių maitinimo konkursus J.Bernatoniu šiuo metu pavaldžiamame Kalėjimų departamente. Žiniasklaida nurodo, kad paties J.Bernatonio namo statybas vykdė bendrovė „Garantas“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė imasi papildomų priemonių, kad valstybės tarnyboje dirbtų tik būtinas skaičius tarnautojų. Bendras didžiausias leistinas valstybės tarnautojų skaičius per pastaruosius trejus metus jau sumažėjo 132 pareigybėmis. Pasak premjero Algirdo Butkevičiaus, Vidaus reikalų ministerijai (VRM) pavesta iki 2015 m. gruodžio 1 d. pateikti vyriausybei nutarimo projektą, kuriuo būtų siūloma nuo 2016 m. sausio 1 d. sumažinti vyriausybės nustatytą didžiausią leistiną pareigybių skaičių tokia dalimi, kad skirtumas tarp vyriausybės nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus ir įstaigose užimtų pareigybių skaičiaus sudarytų ne daugiau kaip 10 procentų. Finansų ministerija kartu su VRM ir Valstybės tarnybos departamentu iki 2016 m. balandžio 15 d. turi išnagrinėti valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčio fondo apskaičiavimą nustatančių teisės aktų taikymo aktualumą ir, jei reikia, pateikti pasiūlymus pakeitimams.

LR Teisingumo ministerija įregistravo įstatymo projektą, kuris reglamentuotų balsavimo internetu sistemos sukūrimą ir įgyvendinimą. Balsavimo internetu sistemos sukūrimo ir įgyvendinimo įstatymo projektu siūloma nustatyti pagrindinius balsavimo internetu principus, rinkėjo balso prioriteto, balso patikrinimo ir anuliavimo taisykles, balsavimo paslapties užtikrinimo principus, rinkėjo tapatybės nustatymo aspektus, informacinės sistemos steigimo pagrindus, jos funkcinis, saugumo ir audito reikalavimus.

LRT, ELTA

JAV NEBENDRADARBIAUS SU RUSIJA KOVOJE SU „ISLAMO VALSTYBE”

Vašingtonas, spalio 7 d. (ELTA). JAV gynybos sekretorius Eštonas Karteris (Ashton Carter) trečiadienį pareiškė, kad JAV vadovaujama koalicija nesutiko bendradarbiauti su Rusija kovoje su „Islamo valstybe”. Pasak jo, bendradarbiavimas neįmanomas, kol Maskva apšaudo kitus taikinius, skelbia *AP*.

Pentagono vadovas pažymėjo, kad Jungtinės Valstijos ves elementarias technines derybas su Rusija, siekdamas užtikrinti, kad skrydžiai virš Sirijos būtų vykdomi saugiai, tačiau „tik tiek”. Apie tai E. Karteris kalbėjo per spaudos konferenciją Romoje su Italijos gynybos ministre Roberta Pinoti (Roberta Pinotti).

JAV, anot Pentagono vadovo, nepasiruošusios bendradarbiauti su Rusija, kurios strategija yra „tragiškai ydinga”.

„Jie ir toliau apšaudo taikinius, kurie nepriklauso ISIL, - kalbėjo ministras, pavartojęs „Islamo valstybės” akronimą. - Mes manome, kad tai yra esminė klaida”.

E. Karteris teigė esąs su nerimęs dėl Sirijos kariuo-

Eštonas Karteris (Ashton Carter) ir Italijos gynybos ministrė Roberta Pinoti (Roberta Pinotti). **EPA-ELTA**

menės pradėtos stambaus masto antžeminės operacijos, remiamos Rusijos karinių oro pajėgų. Maskva, kuri palaiko Sirijos prezidentą Bašarą al Asadą (Bashar al Assad), iš

oro atakavo Vakarų remiamų sukilėlių, kovojančių su B. al Asadu, taikinius. JAV teigia, kad pagrindinis kelias į taiką Sirijoje yra tos šalies prezidento nušalinimas nuo valdžios.

SANKCIJOS RUSIJAI TURI BŪTI IŠLAIKYTOS

Londonas, spalio 10 d. (ELTA). Didžiosios Britanijos premjeras Deividas Kameronas (David Cameron) savo rezidencijoje Čekerso dvare susitiko su Vokietijos kanclere Angela Merkel (Angela Merkel). Derybų metu dviejų šalių lyderiai pasisakė už Europos Sąjungos (ES) Rusijai pritaikytų sankcijų išsaugojimą, kol bus visiškai įgyvendinta Minsko paliaubų sutartis.

„Abi pusės sutarė, kad ES privalo išlaikyti Rusijai pritaikytas sankcijas iki visiško Minsko sutarties įgyvendinimo”, - pranešė Britanijos vyriausybės vadovo spaudos tarnyba po D. Kamerono

ir A. Merkel susitikimo Bakingemšyro grafystėje.

Lyderiai, be kita ko, aptarė ne tik padėtį Ukrainoje, bet ir kovą su „Islamo valstybės” kovotojais bei Sirijos krizę. D. Kameronas dar kartą pažymėjo, kad konfliktas turi būti išspręstas politiniu keliu.

Anksčiau Britanijos premjeras pasmerkė Rusijos karinį įsikišimą Sirijoje. Jo teigimu, Maskva, užuot apšaudžiusi „Islamo valstybės” pozicijas Sirijoje, teikia paramą „mėsiniui Bašarui al Asadui” (Bashar Al Assad). Kalbėdamas su BBC, D. Kameronas paragino Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną

„keisti kursą” ir palaikyti JAV bei Britanijos pastangas kovoje su „Islamo valstybe”.

Maskva jau ne kartą buvo apkaltinta oro antskrydžių vykdymu prieš B. Al Asado režimo priešininkus. Rusija kategoriškai neigia jai metamus kaltinimus ir tvirtina, kad jos naikintuvai Sirijoje apšaudė tik „Islamo valstybės” ir kitų, pasak jos, teroristinių grupuočių taikinius.

Sankcijos Rusijai pirmą kartą buvo pritaikytos 2014 metų kovą po įvykdytos Krymo aneksijos. Vėliau baudžiamosios priemonės buvo sugriežtintos dėl konflikto kurstymo Donbase.

JT SAUGUMO TARYBOS SPRENDIMAS

Niujorkas, spalio 10 d. (ELTA). Jungtinių Tautų (JT) Saugumo taryba leido Europos Sąjungai (ES) imtis karinių veiksmų prieš pabėgėlių pervežėjus Viduržemio jūroje. Tai sakoma spalio 9 dieną priimtoje rezoliucijoje.

Prekeiviai žmonėmis dabar gali būti teisėtai perimti tarptautiniuose vandenyse netoli Libijos krantų. Be to, nuo šiol kontrabandininkus bus galima areštuoti, o jų laivus konfiskuoti arba sunaikinti.

Spalio 7 dieną ES išplėtė savo karinę operaciją prieš

EGIPTAS IŠ PRANCŪZIJOS PIRKS LAIVUS

Kairas, spalio 10 d. (TASS-ELTA). Egiptas pasirašė sutartį su Prancūzija dėl „Mistral” laivų įsigijimo. Sutartis buvo pasirašyta Egipto prezidento rūmuose Kaire dalyvaujant Prancūzijos premjerui Manueliui Valsui (Manuel Valls) ir Egipto lyderiui Abdeliui Fatahui al Sisiui (Abdel Fattah al-Sisi).

Apie Kairo planus iš

neteisėtus pabėgėlių pervežėjus Viduržemio jūroje. Nors rezoliucija nebuvo privaloma norint pradėti veiksmus, tačiau ji leido operacijai įgyti daugiau teisėtumo.

Paryžiaus įsigyti du „Mistral” klasės karo laivus pranešta rugsėjo 23 dieną.

Du 200 metrų ilgio amfibiniai sraigtasparnių nešėjai turėjo būti pristatyti Rusijai iki šių metų pabaigos pagal sutartį, kurios vertė - 1,2 mlrd. eurų, tačiau Paryžius apsigalvojo dėl laivų pristatymo po Rusijos įvykdytos Krymo aneksijos ir teikiamos paramos Rytų Ukrainos separatistams. Sutartis buvo nutraukta rugpjūčio pradžioje. Dvi šalys susitarė, kad dėl sutarties neįgyvendinimo Prancūzija turės išmokėti Rusijai kompensaciją.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

V. PUTINAS IR JUNGTINIŲ TAUTŲ GENERALINĖ ASAMBLĖJA

Ukrainos užsienio reikalų ministras Pavelas Klimkinas neseniai Ukrainos televizijos kanalui „24“ pareiškė, kad Rusija dalyvo parengiant ISIS („islamo valstybės“) smogikus. Pasak ministro, didelė dalis tų, kurie šiandien kariauja ISIS pusėje, yra buvę Sadamo armijos kariai. Rusija juos puikiai pažįsta, žino jų mentalitetą, didele dalimi yra prisidėjusi juos treniruojant. Toks jau Rusijos veikimo būdas: sukurti kur nors krizę ir paskui pareikšti pasauliui, kad iš jos „išvairuoti“ galėtų tik Rusija, kalbėjo P. Klimkinas. Įdomu tai, kad aiškesnių Rusijos paneigimų dėl šio ukrainiečių ministro pareiškimo nepasirodė. Nenuostabu – juk jis pataikė į dešimtuką, apibūdindamas Rusijos vaidmenį Sirijoje, tad pulti į polemiką su ukrainiečiu reikštų pripažinti, jog jis teisus.

Rugsėjo pradžioje Putinas pareiškė, kad Rusija remia Asado režimą kovoje su ISIS. Ir netgi padės kariniais veiksmais, jeigu tik šis paprašys. Atseit, tokiais veiksmais Rusija neva sieks stabilizuoti padėtį šioje šalyje ir pasiekti taiką, nes TIK Asado kariuomenė, pasak Putino, yra pjėgi kovoti su ISIS. Amerikiečiai į tai atsakė, jog vienašališkas Rusijos veikimas Sirijoje, neatsižvelgiant į tarptautinės koalicijos veiksmus, bus įvertintas kaip siekis išsaugoti Asado režimą ir tik dar labiau gilins problemą bei ves Rusiją į tarptautinę izoliaciją. Yra ir dar vienas pastebėjimas – Asado kariuomenė kovoja su nuosaikiąja opozicija, t. y. su sukilėliais, pasiryžusiais nuversti Asado režimą, o su ISIS jos aktyvių veiksmų nematyti. Beje, tą patį galima pasakyti ir apie ISIS – ši teroristinė organizacija daugiau kovoja su kitomis grupuotėmis, nei su Asado kariais. Todėl Rusijos vadovo Putino gražbylostės Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje rugsėjo 28 d. galima vertinti tik kaip suktą virą, siekiant įrodyti tariamą būtinybę išsaugoti Asado režimą kaip vienintelį būdą sudoroti ISIS. Tačiau negalime nuneigti nemalonaus fakto, kad Rusijos vadovas į JT Generalinę Asamblėję atvyko gerai pasiruošęs. Ir ne šiaip sau, bet apsiginklavęs tiesiogine to žodžio prasme – kaip teigia politologai, jis vienintelis Sirijoje dislokavo papildomas karines pajėgas.

Laiko, žinoma, Rusija sulaukė tinkamo – Europa nesusitvarko su nelegalia migracija (kurios priežasčių beieškant galima aptikti ir Rusijos pėdsakų), Graikija, atrodo, vėl pjaus šaką, ant kurios pati sėdi (vėl išsirinkusi Tsiprą premjeru), Ispanijoje Katalonijos separatistai griauja šalies vientisumą. Jei kam pasirodytų, jog Putinas priverstė į kontaktus eiti JAV prezidentą Obamą (ką, beje, visomis triubomis triūbija rusų propagandos priemonės), tai tokiems reikia priminti, jog Putinas susitikimų eilėje su JAV prezidentu buvo ketvirtas – prieš jį dar buvo popiežius Pranciškus, Kinijos prezidentas Xi Jinpingas ir net Kubos prezidentas Raulis Kastro (JAV ir Kubos santykių atšilimas labai nemalonus Rusijai). Na, o susitikimas su Putinu – tai tik Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos nuopelnas.

Kodėl Putinas dumia akis? Negi tik tam, kad nukreiptų pasaulio dėmesį nuo Ukrainos? O gal jis vis dėlto turi kitų kėslų? Kaip pastebėjo profesorius Žygimantas Pavilionis TV laidoje „Teisė žinoti“, KGB niekada nerezgė intrigų „šiaip sau“ – visada už jų slėpėjo agresijos planai.

Kęstutis Šilkūnas

ŽINGSNIS LINK TIESOS

Jei paskelbtą Vilniaus garbės piliečiu Algirdą Mykolą Brazauską viešai pavadinsite nusikaltėliu ir jei kas prieštaraus, ar bandys dėl to bylinėtis, drąsiai galėsite remtis Seimo Kovo 11-osios Akto salėje 2015 metų gegužės 22 d. viešai priimta rezoliucija, kurioje jis taip įvertintas ir įvardintas. Taip įvertinti ir visi Lietuvos komunistų partijos etatiniai veikėjai, kurie už partinį darbą gavo algas.

Įvertinta, įvardinta, pasmerkta

Tą gegužės dieną Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos nariai, Istorinės atminties ir valstybingumo tvirtinimo visuomeninės tarybos nariai, dvidešimt septynių nevyriausybinių organizacijų, padedančių stiprinti Lietuvos valstybės gynybinius pajėgumus, atstovai, Lietuvos Respublikos Seimo pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos nariai, išklaušę pranešimus, konstatavo:

– Lietuvos komunistų partija (LKP), kaip SSRS komunistų partijos (SSKP) padalinys, – politinė organizacija, veikusi Lietuvoje 1918–1940 m. antivalstybiniame pogrindyje, sovietinės okupacijos laikotarpiu (1940–1941 m. ir 1944–1990 m.) kaip valdančioji ir vienintelė oficiali, save pripažįstanti partija, rėmėsi K. Markso, F. Engelso, V. Lenino, J. Stalino pseudomokslinėmis teorijomis, komunistine sistema ir komunistine smurto ideologija, kuriomis pagrindė diktatūrą bei veikė SSKP srities organizacijos teisėmis;

– SSKP organizavo ir per jai pavaldžias represines struktūras vykdė tautinį, religinį, socialinį, politinį genocidą ir nusikaltimus žmoniškumui. Tokios politikos esmė: kas neišpažįsta komunistinės ideologijos, yra priešas, o priešas turi būti sunaikintas. LKP buvo fizinio ir kultūrinio genocido Lietuvoje aktyvi vykdytoja;

– Lietuvos komunistų partija – antinacionalinė, anti-valstybinė jėga, Lietuvą okupavusios Sovietų Sąjungos (SSRS), Sovietų Sąjungos komunistų partijos nusikaltamos politinės organizacijos padalinys, besąlygiškai veikęs sovietų imperijos diktatūrinės valdžios interesams, organizavusi ir įvykdžiusi šias SSRS okupacinės valdžios priemones: Lietuvos gyventojų genocidą, nusikaltimus žmoniškumui, masines represijas, terorą, baudžiamąsias

akcijas, trėmimus, kovotojų už Lietuvos laisvę, taip pat civilių gyventojų naikinimą, režimo priešininkų kalinimą ir kankinimą, sovietizaciją, visuotinę vagystę – suvalstybinimą, nusavinimą, bankų ir žemės nacionalizaciją ir konfiskaciją, kolektyvizaciją, nuskurdinimą, priverstinę emigraciją, mobilizaciją į SSRS kariuomenę, nutautinimą, rusifikaciją, kolonizaciją, nacionalinio ūkio įjungimą į Sovietų Sąjungos ekonomiką, militarizavimą, administracinio valdymo centralizaciją ir biurokratizaciją, demoralizaciją, ateizaciją, cenzūrą, kultūros ir religijos paminklų naikinimą, dvasinę prievartą, pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių paneigimą, šnipinėjimą. Šias priemones LKP įgyvendino panaudodama SSRS represinę instituciją (NKVD-NKGB-MVD-MGB-KGB) bei SSRS ginkluotąsias pajėgas. Dėl LKP nusikalstamos (politine ir kriminaline prasme) veiklos Lietuva neteko trečdalio gyventojų. Todėl LKP nusikaltimams prieš lietuvių tautą senaties negali būti. Nusikaltimų pobūdis ir mastas laikytinas LKP karu prieš Lietuvą ir jos gyventojus. LKP atliko pagrindinį vaidmenį talkinant sovietų okupantui aneksuojant Lietuvą, aktyviai veikė slopinant nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo siekį. LKP okupuotoje Lietuvoje įtvirtino diktatūrą ir totalitarinę režimą, įgyvendino SSRS valdymo modelį. LKP Lietuvoje 1940–1990 m. veikė kaip okupacinio režimo pagrindinė politinė atrama, o po Nepriklausomybės atkūrimo – pagrindinė valstybingumui besipriešinanti jėga. LKP nariai 1940–1941 m., 1944-1953 m. tiesiogiai dalyvavo Lietuvos gyventojų genocide, o vėliau prisidėjo vykdamas SSKP organizuotas naikinamąsias priemones okupuotoje Lietuvoje. Ypač išskirtina kolaborantinė veikla tų LKP narių, kurie gavo atlygį už darbą LKP ir slapųjų tarnybų struktūrose. LKP veiklos metodai yra korupcijos, privilegijuotumo, melo ir neteisingumo, kaip visuomenę iš pagrindų ardančių reiškinių, padarinys, išlikęs iki šių dienų. Šis LKP valdžios palikimas stabdo nepriklausomos Lietuvos valstybės raidą. LKP tautinio atgimimo metais neįvardijo ir nepasmerkė savo nusikaltimų, nors prieš rinkimus į Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą (Atkuriamąjį Seimą) buvo pažadėjusi tai pada-

ryti. LKP nariams ir jų šalininkams Aukščiausiojoje Taryboje (Atkuriamajame Seime) sužlugdžius desovietizacijos-dekomunizacijos procesą, buvo apsunkintas valstybės atkūrimas ir jos raida. LKP padarė neatitaisomą žalą Lietuvai ir jos žmonėms.

Sovietinės okupacijos sąlygomis, 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos partizanų aukščiausioji vadovybė pasirašė Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (LLKS) Deklaraciją, kuria paskelbė, kad LLKS prisiima atsakomybę vadovauti nepriklausomos bei demokratinės Lietuvos valstybės atkūrimui, o „Komunistų partija kaip diktatūrinė ir iš esmės priešinga pagrindiniam Lietuvių tautos siekimui ir kertiniam Konstitucijos nuostatui – Lietuvos nepriklausomumui, – nelaikoma teisine partija“.

1999 m. sausio 12 d. Lietuvos Respublikos Seimas, įvertindamas LLKS Tarybos 1949 m. vasario 16 d. Deklaracijos reikšmę Lietuvos valstybės tęstinumui, priėmė Lietuvos Respublikos įstatymą dėl LLKS Tarybos 1949 m. vasario 16 d. Deklaracijos. Įstatymas nustatė šio dokumento statusą Lietuvos Respublikos teisės sistemoje – pripažino jį kaip Lietuvos valstybės tęstinumui reikšmingą teisės aktą.

Remdamasi šiuo aktu, konferencija „Lietuvos gyventojų genocido organizatoriai ir vykdytojai: istorinis, moralinis ir teisinis atsakomybės įvertinimas“, atsižvelgdama į SSKP ir jos padalinio LKP nusikaltimų turinį, pobūdį ir mastą, remdamasi konferencijos konstatuojama dalimi, nusprendė:

– įvardinti ir paskelbti SSKP ir jos padalinį Lietuvoje – LKP – nusikaltama represine organizacija 1940–1941 ir 1944–1991 metais, Lietuvos gyventojų genocido organizatore ir vykdytoja, tokią nusikalstamą veiklą pasmerkti;

– pakeisti Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 99, 100, 104, 105, 106, 107, 108, 114, 115, 118, 120, 122 straipsnių redakcijas ir nurodyti, kad už juose išvardintus nusikaltimus atsako ne tik tai Lietuvos Respublikos piliečiai, kiti fiziniai asmenys, bet ir juridiniai asmenys;

– kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą konferencijos sprendimą įteisinti Valstybės teisės aktu;

– siūlyti Lietuvos

(Nukelta į 4 psl.)

(Atkelta iš 3 psl.)

ŽINGSNIS LINK TIESOS

Respublikos Seimui ir Vyriausybei kreiptis į Europos Parlamentą dėl SSKP ir jos padalinio LKP, kaip tautų genocido organizatorių ir vykdytojų, nusi-kalstamos veiklos politinio įvertinimo.

Dar dviejų žingsnių link tiesos Lietuva tebelaukia

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba (Atkuriamasis Seimas) 1991 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. I-1690 Lietuvos komunistų partijos (LKP) veiklą Lietuvoje uždraudė, Vyriausybei pavedė pareikalauti iš Sovietų Sąjungos vyriausybės nedelsiant perduoti Lietuvai visą dokumentaciją ir archyvinę medžiagą, susijusią su LKP (SSKP) organizacijos veikla Lietuvos Respublikos teritorijoje, įpareigojo Lietuvos Respublikos generalinį prokurorą spręsti klausimą dėl teisinės atsakomybės asmenų, kurie veikdami LKP (SSKP) struktūrose organizavo ir vykdė veiksmus, nurodytus šiame nutarime. Tačiau nei SSKP, nei jos padalinys LKP iki šiol neįvardintos ir nepasmerktos kaip lietuvių tautos genocido organizatorės ir vykdytojos teisiškai valstybiniu lygmeniu.

Iki Antrojo pasaulinio karo, jo metu ir po jo SSKP įvykdyti genocido, karo nusikaltimai, nusi-kaltimai žmoniškumui turi būti įvertinti ir pasmerkti aukščiausiu oficialiu tarptautiniu lygmeniu. SSKP privalo būti nuteista lygiai taip, kaip buvo nuteista Nationalsocialistų partija. Su tokiu siūlymu į Europos Parlamentą turi kreiptis Seimas.

Konferencijos organizatoriai jau pateikė Seimui konferencijos rezoliuciją. LR Seimo laukia aiškus išbandymas: ar žengs jis minimus du žingsnius, kurie liudytų aukščiausios valstybinės institucijos nepriklausomybę nuo sovietinio komunistinio paveldo, kurie liudytų ir tikrą Lietuvos Respublikos nepriklausomybę nuo restauruojamos Sovietų Sąjungos.

Algimantas Zolubas**YPATINGAS VIZITAS**

Š. m. rugsėjo 26 d., Šv. Kazimiero parapijoje (Klivlandas, Ohajo valstija) lankėsi Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, kuris buvo atvykęs į JAV LB tarybų suvažiavimo atidarymą Klivlando priemiestyje. Kartu su ministru atvyko LR JAV ambasadorius Rolandas Kriščiūnas, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, LR garbės generalinė konsulė Ohajo valstijoje Ingrida Bublys, LR ambasados Vašingtone patarėja Lyra Puisytė-Bostroem, LR ambasados Vašingtone tarnautojas Gintautas Valys, Europos politikos analizės centro („Centre for European Policy Analysis – CEPA“) bendradarbis Marius Laurinavičius, LB Ohajo valstijos vicepirmininkas dr. Viktoras Stankus ir „Cleveland People.Com“ atstovė fotografė Debbie Hanson.

Į šį vizitą anksčiau buvo atvykęs šio rašinio autorius, „Vilties“ draugijos pirmininkas Algirdas V. Matulionis.

Iš kairės pirmoje eilėje: LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, LR garbės generalinė konsulė Ohajo valst. Ingrida Bublys, LR JAV ambasadorius Rolandas Kriščiūnas, LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Joseph Bacevice. Iš kairės antroje eilėje: LR JAV ambasados tarnautojas Gintautas Valys, LR JAV ambasados patarėja Lyra Puisytė-Bostroem, Europos politikos centro Vašingtone analitikas Marius Laurinavičius, LB Ohajo rajono vicepirmininkas dr. Viktoras Stankus, „Vilties“ draugijos pirmininkas Algirdas V. Matulionis. **Debbie Hanson nuotr.**

Klebonui kunigui Joseph Bacevice atvėrus klebonijos duris ir asmeniškai pasveikinus kiekvieną atvykusį, visi buvo pakviesti į klebonijos saloną ir

po trumpo susipažinimo pašnekesio perėjo į parapijos šventovę, kurioje vyko diskusijos, svečių klausimai bei klausimai svečiams, susiję su Klivlando

lietuviškąją bendruomenę, parapijos reikalais ir Lietuvos valdžios ateities planais. Šis vizitas buvo nuoširdus ir malonus.

Algirdas V. Matulionis**LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS ČIKAGOJE**

LR užsienio reikalų ministras L. Linkevičius su Čikagoje reziduojančiais generaliniais ir garbės konsulais. **LR generalinio konsulato Čikagoje nuotr.**

Šių metų spalio 3 d. – 5 dienomis Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius darbo vizitu lankėsi Čikagoje, kur susitiko su šiame mieste reziduojančiais generaliniais ir garbės konsulais, užsienio politikos ekspertais, lietuvių bendruomenės organizacijų atstovais ir generalinio konsulato įsikūrimo naujose patalpose proga surengė priėmimą.

Simbolinis generalinio konsulato naujų patalpų atidarymas pradėtas pašventinimu, dalyvaujant visų Čikagoje veikiančių lietuviškų katalikų ir liuteronų parapijų kunigams. Netrukus po to ministras kreipėsi į susirinkusius lietuviškų organizacijų atstovus, dėkodamas už nuoseklią

paramą Lietuvai, ypač siekiant jos išlaisvinimo sovietinės okupacijos laikotarpiu. „Jūsų visų, kaip ir paskutiniojo prieškario nepriklausomos Lietuvos paskirto ir okupacijos laikotarpiu daug nuveikusio generalinio konsulo Petro Daužvardžio, vaidmuo siekiant Tėvynės išlaisvinimo buvo esminiai,“ – sakė L. Linkevičius. Užsienio reikalų ministras ypač šiltai prisiminė liepos mėnesį vykusią dešimtąją Šiaurės Amerikos lietuvių Dainų šventę – renginį, pademonstravusį JAV ir Kanadoje gyvenančios diasporos vienybę ir potencialą, ir įteikė padėkos laiškus šios šventės rengėjams: Vytiui Čuplinskiui, Dariui Polikaičiui, Kastyčiui Giedraičiui bei visiems, prisidėjusiems prie jos rengimo ir įgyvendinimo.

Vėliau kalbėjęs generalinis konsulas Marijus Gudynas pabrėžė: „ne konsulato patalpos, bet žmonės, kurie jame dirba ir kurie čia buriasi, yra patys svarbiausi. Greta generalinio konsulato nuolat plazdėsianti

trispalvė ne tik pristatys Lietuvą miesto gyventojams ir svečiams, bet kartu simbolizuos jau daugiau nei šimtmetį šiame mieste gyvenančių lietuvių vaidmenį kuriant tiek Lietuvos, tiek JAV ateitį.“ Konsulas nuoširdžiai dėkojo visiems, prisidėjusiems prie generalinio konsulato perkėlimo bei įsikūrimo. Ypač daug padėjusiems architektui Rimantui Griškeliui bei advokatui Alexander Rimui Domanskiui įteiktos užsienio reikalų ministro padėkos „už ženklią ir svarią pagalbą planuojant bei įgyvendinant Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje perkėlimą į naujas patalpas NBC Tower pastate“. Taip pat padėkota Taurui Bublui, Simonui Vertelkai ir Andriui Šližiui, nuoširdžiai talkinusiems įrengiant naujas konsulato patalpas. Vakaro programa baigta solistės Agnės Giedraitytės puikiai atliktomis dainomis.

Renginio svečiai apžiūrėjo konsulato atidarymui specialiai parengtą čia dirbusių konsulų Antano Kalvaičio ir Petro Daužvardžio 120-osioms gimimo metinėms paminėti skirtą parodą, o taip pat gėrėjosi eksponuotomis lietuvių dailininkų šiuolaikinių vaikų knygų iliustracijomis.

L. Linkevičius, susitikęs su Čikagoje reziduojančiais

diplomatinių įstaigų vadovais, daugiausia dėmesio skyrė padėčiai Ukrainoje ir Sirijoje bei nepakankamai pasaulio šalių reakcijai į šiuos karinius konfliktus. Ministras ypač akcentavo vertybėmis grįstos politikos svarbą sprendžiant opiausias užsienio politikos problemas, taip pat nemažai dėmesio skirta Europos Sąjungos Rytų partnerystės politikos ateičiai.

Privačiame susitikime su didžiausios užsienio politikos srityje veikiančios organizacijos „Chicago Council on Global Affairs“ prezidentu bei buvusiu kolega JAV ambasadoriumi prie NATO Ivo Daalder pasikeista nuomonėmis apie galimus aktualiausių užsienio politikos klausimų sprendimo būdus, aptarta, kaip stiprinti JAV ir Europos Sąjungos bendradarbiavimą. L. Linkevičius pakvietė I. Daalder į Lietuvą dalyvauti 2016 metų „Sniego susitikime“ – tradicinėje Europos ir Šiaurės Amerikos politikos strategų diskusijoje.

Apsilankymo Čikagoje metu ministras L. Linkevičius taip pat dalyvavo Šv. Mišiose Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Park bei metiniuose laikraščio „Draugas“ pietuose.

LR generalinio konsulato Čikagoje inf.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA
LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS VAIKŲ KNYGŲ ILLUSTRACIJOS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

MUMS VIS DAR REIKIA SPARNŲ

Nors paskutinis rugsėjo savaitgalis Lietuvoje be rudenėjančio dangaus ir medžių lapų gelsvėjimo niekuo neišsiskyrė, tačiau Airijos lietuviai turėjo gerą progą didžiuotis savo tautos garbingo sūnaus Felikso Vaitkaus (1907-1956) žygdarbiu, kurį jis atliko prieš 80 metų perskridamas Atlanto vandenyną vienmotoriu lėktuvu. Jau beveik dešimtmetis, kai Vakarų Airijos vaizdingas miestelis Ballinrobe kartu su gausia lietuvių bendruomene švenčia šio žygdarbio kasmetinį paminėjimą, kurio moto yra „Mums vis dar reikia sparnų“. Prieš 80 metų rugsėjo 21 d. pakilusio iš Niujorko Floyd Bennet Field oro uosto, iš kurio dviem metais anks-

nymo įgyvendinimo ėmėsi jau beveik metus veikiantis Airijoje Tarptautinis lietuvių heraldikos fondas. Paminklo projekto autorius ir visateisis vykdytojas yra minėto fondo vadas Dainius Čepaitis. Simboliška, kad F.Vaitkaus tėvų kilmė ir minėto meceno tėviškė yra tas pats Šiaulių kraštas. Kasmetinį F.Vaitkaus skrydžio paminėjimo festivalį organizuoja Ballinrobe miestelio savivaldybė, Lietuvos Atstovybė Dubline ir Airijos lietuvių bendruomenė. Šių metų festivalio svečiai iš Lietuvos buvo Vilniaus miesto savivaldybės choras „Jauna muzika“, folkloro grupė „Ratilai“ (Vilnius), Lietuvos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas,

Paminklą pašventino kun. Egidijus Arnašius.

druomenes. Istorinė Lietuvos vėliava jau aplankė Europos lietuvių gausiai gyvenamus

Amerikos ir Australijos žemynuose gyvenančių lietuvių bendruomenes.

Keletas istorinių faktų apie Lituanikos II skrydį:

* 1935 metų rugsėjo 21–22 d., įveikęs apie 5 100 km atstumą, Feliksas Vaitkus pasaulio aviacijos istorijoje tapo šeštuoju pilotu, kuris vienas perskrido Šiaurės Atlantą.

* F.Vaitkus „Lituanica II“ įveikė du trečdalius planuoto maršruto – 5100 km.

* 1935 m. tai buvo vienintelis sėkmingas skrydis per Atlantą ir ketvirtas pagal įveiktą nuotolį.

* Lietuvos karo aviacija nupirko iš F.Vaitkaus istorinę „Lituanicą II“ už 90 tūkst. litų, suremontavo ją Aleksote veikusiose Karo aviacijos dirbtuvėse ir 1937 m. lėktuvas pradėjo antrąjį gyvenimą Šiaulių karo aviacijos bazėje.

* 1938 m. tapo moksline laboratorija – net keturis kartus į 5 km aukštį su juo buvo pakilęs jaunas VDU

mokslininkas Kazimieras Baršauskas, tyręs kosminių spindulių energijos pasiskirstymą.

* 1940 m. lėktuvas atiteko sovietų okupantams ir su kitais mūsų lėktuvais buvo nutemptas į Šilėnų aviacijos poligoną Rėkyvos miške, kur „raudonieji sakalai“ jį visiškai sunaikino - pavertė „Lituanicą II“ mokomuoju taikiniu.

* Ne vieną puikų voką F.Vaitkaus žygdarbio tema išleido dailininkai Gediminas Karpavičius ir Antanas Rimantas Šakalys.

* Skulptorius Juozas Šlivinskas yra sukūręs F.Vaitkaus biustą, kuris 2005 m. tapo Lietuvos aviacijos muziejaus eksponatu.

* Lietuvos aviacijos muziejuje saugomas „Lituanicos II“ modelis ir metalinė „Lituanicos II“ variklio gaubto nuolauža.

Šių faktų šaltinis - Lietuvos aviacijos muziejus.

Kun. Egidijus Arnašius

Paminklą atidengė Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas ir Airijos žemės ūkio, maisto ir jūrų žuvininkystės ministras Tom Hayes.

čiau pakilo ir legendiniai pilotai Darius ir Girėnas, Felikso tolimos ir labai pavojingos kelionės su vienmotoriu lėktuvu tikslas taip pat buvo Lietuvos laikinoji sostinė - Kaunas. Jo kelionė dar buvo vadinama solo skrydžiu per Atlantą. Deja, perskridęs Atlantą avariniu būdu turėjo leistis Vakarų Airijos žemėje.

Balinrobo miestelyje (Airijoje) kelerius metus stovėjęs J. Šlivinsko sukurtas laikinas žymeklis šiemet, jubiliejiniais „Lituanicos II“ metais, buvo perkeltas į lėktuvo nusileidimo vietą, o jo vietoje atidengtas paminklas – „Lituanicos II“ siluetas F.Vaitkaus žygdarbiui atminti. Tai tris kartus mažesnė buvusio lėktuvo kopija, pagaminta Lietuvoje ir atgabenta į Airiją lietuviško kapitalo įmonės M&V TRANSPORT rūpesčiu. Reikia pažymėti, kad paminklo pastatymo rūpesčio našta buvo užkrauta ne Lietuvos mokesčių mokėtojams, o šio suma-

televizijos žurnalistė, istorinių bei dokumentinių filmų kūrėja Gražina Sviderskytė, Felikso Vaitkaus giminaitė iš Kauno Birutė Vaitkutė ir kiti svečiai. Festivalyje gražiai pasirodė ir lietuvių liaudies šokių kolektyvas iš Š. Airijos „Spiečius“ bei Airijos lietuvių folkloro ansamblis iš Dublino „Lietuviškas dobilas“.

Tarptautinis lietuvių heraldikos fondas jau yra parėmęs ne vieną projektą, kuris garsina Lietuvos vardą pasaulyje. Tai skulptoriaus Dariaus Miliausko sukurti bajoriški herbai paminint airių karaliaus Brian Boru tūkstantmečio mūsų prie Clontarf'o, kurį Airija minėjo 2014 m., baltarusių poeto Janko Kupalos Lucevičių giminės bajorišką herbą.

Šių metų vasario 16 d. Tarptautinis lietuvių heraldikos fondas su feisbuko lietuvių grupe „Aš didžiuojuosi“ pradėjo lietuviškos istorinės vėliavos kelionę per pasaulio lietuvių ben-

miestus. Šiuo metu keliauja per Š. Ameriką, vėliau jos kelias nusidrieks per Pietų

Iškilmingame minėjime dalyvavo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų viceministras Mantvydas Bekešius, televizijos žurnalistė, istorinių bei dokumentinių filmų kūrėja Gražina Sviderskytė, Felikso Vaitkaus giminaitė iš Kauno Birutė Vaitkutė, Kauno, kurį turėjo pasiekti F.Vaitkaus pilotuojama „Lituanica II“, tarybos narys Mantas Jurgutis, Airijos parlamento nariai, Mayo grafystės tarybos nariai, Airijos lietuvių bendruomenės nariai ir vietos gyventojai.

Autoriaus nuotraukos

ŠAUKIA TEN TAVE KELIONĖ

Įsivaizduokime, kad 1,600 šokėjų iš viso pasaulio kartu šoka pasipuošę tautiniais rūbais ir tai daro visa širdimi... 2016 m. liepos 3 d. JAV Baltimorės mieste organizuojama 15-toji Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventė. Šventės tema pasiskolinta iš Bernardo Brazdžionio eilėraščio – „Šaukia ten tave kelionė“. Nuo 1957 m. dešimtys tūkstančių šokėjų švęsti savo lietuviškumą per dainą ir šokių rinkasi Šiaurės Amerikoje – Čikagoje, Klivlande, Toronte, Hamiltone, Los Andžele bei Bostone.

2016 m. ši tradicija bus tęsiama mieste, kuriame sukaupta ilga Amerikos lietuvių istorija. 1876 m. Baltimorėje apsigyveno pirmieji lietuviai. Nuo 1880 m. iki 1920 m. lietuvių į Baltimorę atvyko vis daugiau. Artėjant 1950 m., Baltimorės lietuvių visuomenės skaičius padidėjo iki 9,000. Tuo metu dauguma lietuvių gyveno netoli Baltimorės uosto, į šiaurę nuo Hollins gatvės. Po kurio laiko ten įsikūrė rajonas, kurį vietiniai baltimoriečiai pradėjo vadinti „Mažąja Lietuva“ (angl. „Little Lithuania“). Buvo įkurtos lietuvių katalikų parapijos – 1872 m. Šv. Venceslaus, nuo 1888 m. iki 1917 m. veikusi Šv. Jono Krikštytojo parapija ir nuo 1917 m. iki šiandienos veikianti Šv. Alfonso lietuvių parapija.

1916 m. gruodį ir 1917 m. balandį Baltimorės lietuvių bendruomenė įsigijo du pastatus prie Hollins ir Parkin gatvių, juos suremontavo ir 1921 m. vasario 17 d. atidarė Lietuvii salę. Lietuviai visą mėnesį iškilmingai šventė šios salės atidarymą – suruošė banketą, surengė vaidinimą „Piliniečiai“ bei muzikos ir sporto spektaklius.

1960 m. vykęs Jungtinių Amerikos Valstijų gyventojų surašymas parodė, kad Baltimorės lietuviai sudarė 44 proc. pietų Baltimorės gyventojų, kurie buvo gimę užsienyje.

1991 m. Baltimorės rajone gyveno apie 20,000 lietuvių. Šiandien Lietuvii salė vis dar yra Baltimorės lietuvių veiklos centras, kur lietuviai susirenka organizuoti kultūros ir visuomeninius renginius, kur repetuoja šokių grupė „Malūnas“, veikia Baltimorės lietuvių sporto klubas bei JAV lietuvių legionas „Post 154“, kurio pirmieji nariai buvo Pirmojo pasaulinio karo veteranai.

Baltimorės miestas yra šalia Patapsko upės ir Česapyk įlankos. Taip pat šis miestas yra didžiausias Merilando valstijoje ir 26-tas didžiausias miestas JAV, kuriame 2013 m. gyveno apie 622,104 žmonių. Baltimorėje įsikūręs antras didžiausias uostas JAV Vidurio Atlanto rajone, kuriame vykdoma įvairi ir įdomi turistinė veikla.

Baltimorės uostas.

„Visit Baltimore“ nuotr.

Baltimorės miesto istorija ėmė ryškėti šešioliktame šimtmetyje. 1632 m. Anglijos karalius Čarlzas Pirmasis dovanojo didžiulį žemės plotą lordui Baltimore prie pat Česapyk įlankos. 1706 m. buvo įkurtas uostas, o pats Baltimorės miestas įkurtas 1729 m. liepos 30 d. Po kurio laiko miestas išaugo ir užmezgė svarbius verslo ryšius kaip tabako, cukraus ir miltų tarpininkas tarp Europos, Karibų salų ir Vidurio Atlanto rajonų.

Taip pat Baltimorė užėmė svarbią vietą įvykiuose, kurie prisidėjo prie Amerikos revoliucijos karo. Miesto atstovai ir

piu Baltimorėje buvo sušauktos darbo sesijos.

Vėliau 1812 m., įvyko karas su Anglija ir ši vėl užpuolė Baltimorę. Kai anglai bombardavo Baltimorės McHenrio fortą (angl. Fort McHenry), rugsėjo 13-14 d. vyko Baltimorės mūšis, o Francis Scott Key, advokatas iš Merilando valstijos, buvo taip paveiktas šių įvykių, kad 1814 m. sukūrė eilėrašį „Forto McHenry gynimas“. Po kurio laiko, 1870 m., šiam eilėraščiui buvo sukurta melodija ir 1931 m. jis tapo Amerikos tautiniu himnu.

Šiandien Baltimorės di-

Baltimorės lietuvių salės atidarymas 1921 m. vasario mėn. 17 d.

<http://lithuanianhall.com/history/>

verslininkai prisijungė prie protesto prieš Anglijos mokesčius ir atsisakė prekybinių ryšių su Anglija. Be to, Baltimorė buvo laikina sostinė, kai Antrasis kongresas pasitraukė iš Filadelfijos, todėl 1776 m. gruodžio mėn. ir 1777 m. vasario mėn. laikotar-

džiausi ekonominiai varikliai yra Johno Hopkinso ligoninė, Johno Hopkinso universitetas ir laivų statybos centras. Baltimorė taip pat yra viena iš didesnių Merilando valstijos turistinių vietovių.

Amerikos lietuviai yra tarp daugelio etninių bendruomenių, įsikūrusių Baltimorėje. Šalia jų yra stiprūs italų ir graikų rajonai, kur galima pasmaguriauti geriausiose etninėse virtuvėse šioje Atlanto pusėje. Baltimorės uostas taip pat primena, kad jis yra vienas iš geriausių jūros gėrybėmis prekiaujančių miestų rytinėje pakrantėje – niekur negausi skanesnių vėžio kepsnių (angl. *crab cakes*) kaip Baltimorėje!

JAV laikraštis „USA Today“ viename straipsnyje skaitytojams pateikė Baltimorės įdomybes: „Yra puikių vietų poilsiui mažesniuose rajonuose, bet Baltimorės uostas yra viena vieta, kurią galima pasiekti pėsčiomis. Prie uosto ir artimųjų rajonų yra parduotuvių, restoranų, plaukiojimo laivelių, gyvos muzikos naktinių klubų, muziejų, akvariumas ir kitokių rajono įdomybių.“; „Geriausi ir turbūt geriausiai žinomi Baltimorėje yra vėžiai, paruošti garuose, ir vėžių kepsniai, kurie yra įrašyti į beveik kiekvieną valgiaraštį Baltimorėje“.

Baltimorė taip pat yra didelis sporto miestas su Amerikos futbolo „Super Bowl“ čempionais „Baltimore Ravens“ ir mylima beisbolo komanda „Baltimore Orioles.“ Pamatykite „O’s“ gražiam beisbolo parke, „Camden Yards“ šokių šventės metu – tai įdomios vietos visai šeimai, kaip ir Baltimorės akvariumas, ir vaikų muziejus „Port Discovery“.

Dabar peršokime į ateitį – 2016 m. liepos 3d. „Royal Farms“ arenoje. Į ją susirinks 1,600 lietuvių kilmės šokėjų iš viso pasaulio švęsti 15-tąją Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventę. „Royal Farms“ arena yra už keturių kvartalų nuo oficialaus šventės viešbučio – „Hilton Baltimore“.

Kiti šventės viešbučiai, Baltimorės lietuvių salė, Šv. Alfonso bažnyčia, Baltimore Orioles beisbolo stadijonas,

įvairūs restoranai ir naktinės muzikos vietos pasiekiamos pėsčiomis, arba trumpai pasivažinėjant įprastu ar vandens taksi.

Renginio metu planuojami užsiėmimai penktadienio ir šeštadienio vakarais. Banketai ruošiami unikaliomis temomis, muzikos grupės rengs pasirodymus jaunesniems bei vyresniems „Hilton Baltimore“ viešbutyje sekmadienio vakare po šokių šventės. Taip pat prie pat „Hilton Baltimore“ viešbučio lauke vyks mugė, kurioje bus pristatyti lietuvių menininkai ir amatininkai.

Po šokių šventės, būdami rytinėje pakrantėje, apsilankykite Vašingtone, JAV sostinėje, kur yra Lietuvos Respublikos ambasada ir įsikūrusi aktyvi lietuvių bendruomenė. Vašingtonas nuo Baltimorės nutolęs tik 40 mylių. Ten galima pamatyti prezidento Vašingtono paminklą, JAV Atstovų rūmus (angl. U.S. Capitol), prezidentų Linkolno ir Jefersono paminklus ir, žinoma, Baltuosius rūmus. Ten rasite daug įdomybių, įskaitant Tarptautinį šnipų muziejų, paminklą komunistų aukoms atminti, Oro ir erdvės muziejų, Žiniasklaidos muziejų (angl. „Newseum“), Nacionalinį zoologijos sodą bei liepos 4-tąją rengiamus JAV nepriklausomybės fejerverkus. Išalkusiems ten yra daugybė vietinių ir tarptautinių restoranų įdomiose vietose: Georgetown, Dupont Circle, Adams Morgan, Capitol Hill ir „H“ gatvės koridorius.

Baltimorės miestui suteikta garbės surengti 2016 m. šokių šventę ir šia proga tikimasi pasveikinti Jus, atvykusius į „žavingą miestą“ (angl. Charm City). Būsime sužavėti dinamišku, unikaliu miestu, kuris didžiuojasi savo lietuvių paveldu. 2016 m. liepos 3 d. Baltimorės ir Vašingtono lietuvių bendruomenės džiugiai ir nekantriai lauks atvykstančių į 15-tą šokių šventę! Atnaujinkime senas draugystes ir užmezgkime naujas.

Daugiau informacijos www.SokiuSvente2016.org.

Algis Šilas ir Deanna Izabelė Howes

Oriole beisbolo stadionas „Camden Yards“.

Ken Stanek, „Visit Baltimore“ nuotr.

GRAŽI DIEVO DARBO PRADŽIA

2015 m. spalio 4 d., Clevelando lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje įvyko ypatingos apeigos. Kun. Lukas Laniauskas, SJ, po ilgų studijų šiais metais iššventintas kunigu, šią dieną į šventovę, kurioje jis buvo pakrikštytas, sugrįžo auko-

ti Šv. Mišias, dalyvaujant parapijos klebonui kunigui Joseph Bacevice ir gausiems maldininkams.

Po skaitymo ir pamokslo kunigas Laniauskas, nulipęs iš sakyklos, pasveikino visus lietuvišku „labas“, pridėdamas anglų kalba, kad

„Lithuanians are welcoming people“. Toliau jis kalbėjo lietuviškai, dažnai įterpdamas „Dievas tarė“ ir „Dievas stato namus“, primindamas, kad mums reikia tų plytų, kurios, glaudžiai sudėtos viena šalia kitos, būtų mums sugyvenimo pavyzdžiu, ir linkėjo tuo tikslu kartu dirbti. Šios dienos Komunijos išdalintojų tarpe buvo ir naujojo kunigo tėveliai - dr. Marius ir Eglė Laniauskai, nuolatiniai šių pareigų atlikėjai.

Mišioms pasibaigus, kunigas L. Laniauskas tarė nuoširdų „ačiū“ visiems atvykusiems ir apeigas užbaigė žodžiais „Dievas tarė“. Po to visi rinkosi į parapijos svetainę, kur laukė ilgas, skanumynais apkrautas stalas ir kava. Paprašytas tarti žodį, kun. Laniauskas tai atliko nesivaržydamas, su malonumu, kartu primindamas, kad parapijos paramą reikia statyti ant tvirtų pamatų ir paprašė sugiedoti parapijai „Ilgiausių metų“.

Algirdas V. Matulionis

Parapijos svetainėje kun. Lukas Laniauskas pasakė kalbą. Kairėje stovi jo močiutė Aniceta Giedraitienė, priekyje – parapijos tarybos narė Gražina Kudukienė.

A. V. Matulionio nuotr.

LIETUVIŲ DIENOS

Š. m. rugsėjo 26 d. Klivlande, Šv. Kazimiero parapijos saleje, įvyko 2015 m. Lietuvių dienoms skirtas koncertas, kurį surengė Lietuvių bendruomenės Klivlando apylinkės val-

kvartetas iš viso sudainavo 20 dainų (straipsnio autorius nebuvo aprūpintas koncerto programa, todėl turėjo pasitikėti savo užrašais). Atlikėjai buvo sutikti šiltai, kiekvieną jų dainą lydėjo triukšmingi plojimai ir prašymai kartoti, kuriuos jie patenkino.

Koncertui pasibaigus, atsidėkojant atlikėjams buvo įteiktos gėlių puokštės. Savo padėką pareiškė ir pirmininkas Algis Gudėnas, ir LB Klivlando apylinkės kultūrinių reikalų atstovė Nomeda Vucianienė, kuri, trumpai apžvelgusi vakaro programą, dar pridūrė „noriu padėkoti“.

Oficialiajai - „rimtajai“ - vakaro programai pasibaigus, prasidėjo linksmoji dalis, kuriai vadovavo Eugenijus Dicevičius. Jo muzikos suvilioti kai kurie vakaro dalyviai susigundė pavakaroti dar ilgiau. Girdėtos nuomonės apie šį koncertą buvo labai įvairios: nuo keliauklupsčiavimo iki griežtos kritikos. Kadangi šiame koncerte dalyvavo ir LB nariai iš kitų miestų (jie buvo atvykę į tą pačią dieną vykusį JAV LB Tarybos suvažiavimą), gal jie galėtų suteikti daugiau informacijos šiuo reikalu. Iš Klivlando apylinkės valdybos gautomis žiniomis, koncerto klausytojų buvo 160.

Algirdas V. Matulionis

Solistė Virginija Bruožytė-Muliolienė ir pianistas Michaelis Borowitzas.

A. V. Matulionio nuotr.

Iš kairės: kun. Lukas Laniauskas, SJ, pirmą kartą kaip kunigas žengia atnašauti Šv. Mišių lydint klebonui kun. Joseph Bacevice.

A.V. Matulionio nuotr.

JAV LB TARYBOS XXI SESIJA

Š. m. rugsėjo 26 d., 10:00 val. r., Istleike, Ohajo valstija, į rytus nuo Klivlando, „Radisson“ viešbutyje įvyko JAV LB Tarybos XXI sesijos atidarymas. Į sesiją buvo atvykę LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, LR JAV ambasadorius Rolandas Krisčiūnas, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, LR garbės konsulė Ohajo valst. Ingrida Bublys ir keletas LR ambasados Vašingtone tarnautojų. Straipsnio autoriaus paskaičiavimu, sesijoje dalyvavo 80 asmenų.

Po svečių pristatymų ir jų sveikinimų, prie mikrofono buvo pakviestas Linas Linkevičius. Jo kalba apėmė daug temų. Jis sakė vertinąs LB darbą ir pabrėžė, kad dėl iškilusių pavojų į ES nares valstybes iki šiol yra atvykę 500,000 pabėgėlių ir kad ES nariai yra priversti juos priimti. Tačiau kai kurie sąjungos

nariai tuo yra nepatenkinami, kadangi, jų nuomone, tai buvo padaryta „ne pagal ES susitarimą“. Bendravimo su Rusija atžvilgiu, ministras buvo švelnus, nes Lietuvą ir Rusiją sieja prekybos santykiai. Dėkodamas viso pasaulio LB vienietams, jis patarė teikti siūlymus užsienio reikalų ministerijai, kuri stengsis į juos atsižvelgti ir juos įvertinti. Po trumpos pertraukėlės, skirtos nusifotografavimui, sekė klausimai ministrui Linkevičiui. Jis paaiškino, kad Lietuva siunčia karius kaip NATO narė, tačiau savo (Lietuvos) nutarimu, pvz., „dėl lėšų“, ir pridūrė kad kiekvienas NATO narys turi savo įtaką. Ministras pridėjo, kad Lietuvoje veikia ekonominė zona ir kad Rusija naudoja Lietuvos teritoriją (vyksta tranzitas į Karaliaučių). Savo kalbą jis užbaigė nuomone, kad Lietuva žengia į gerą pusę.

Po ministro L. Linkevičiaus

Kvartetas „Vienkartiniai“: (iš kairės) Paulius Nasvytis, Rytas Urbaitis, Edas Kijauskas, Jonas Muliolis.

A. V. Matulionio nuotr.

pasisakymo naujoji PLB pirmininkė Dalia Henke kalbėjo apie PLB XV Seimą, kalbą pajavairindama skaidrėmis ir LB schema, paaiškino apie PLB Vilniuje vietą, kas joje veikia, ir kvietė visus viešinėčius Lietuvoje ją aplankyti ir susipažinti. Taip pat pabrėžė, kad LB skyriai savo veiklos informaciją turėtų siųsti PLB centrui. Po to JAV LB Tarybos prezidiumo pirmininkas Juozas Polikaitis pristatė buvusį JAV LB veikėją Algimantą Gečį, kuris priminė, kad mintis sujungti visus pasaulio lietuvius kilo 1949. VI.14. Vokietijoje, prisiminė Bronių Nainį ir jo nuopelnus LB veiklai. Algimanto Gečio kalbos buvo malonu klausytis. Kalboms pasibaigus, ministras Linkevičius įvairiems asmenims įteikė URM sveikinius ir dovanėles už nuveiktus darbus. 12:40 po p. sesijos oficialiai daliai pasibaigus, dalyviai rinkosi į salę pietauti, atsisgaivinti ir pabendrauti.

Algirdas V. Matulionis

Buvo pristatyta įvairių organizacijų veikla.

A. V. Matulionio nuotr.

BRITŲ LEIBORISTŲ LYDERIUI – LIETUVOS AMBASADORĖS ATSAKAS

Lietuvos Respublikos ambasadorė Jungtinėje Karalystėje Asta Skaistgirytė-Liauškienė. *A. Gikaro nuotr.*

Lietuvos ambasadorė Londone viešu laišku kreipėsi į britų leiboristų lyderį Jeremy Corbyną dėl jo neigiamų nuostatų apie NATO plėtrą, pabrėždama, kad tik Vakarų aljansas gali garantuoti Baltijos šalių saugumą.

Kairiųjų pažiūrų britų laikraštyje „The Guardian“ paskelbtame komentare Asta Skaistgirytė priminė regiono istoriją ir perspėjo, kad sovietų laikus garbinantis Kremlius „baugina savo buvusias aukas“.

Diplomatės teigimu, J. Corbynas „regis, nieko nežino apie imperializmo praeitį, dabartį ir ateitį Europos kontinente.“

A. Skaistgirytė pabrėžė, kad „Lietuvai akistata su imperializmu atnešė okupaciją, kalbinę ir kultūrinę priespaudą, pilietinės visuomenės ir valstybės institucijų sunaikinimą, prievartavimus, plėšimus, deportavimus ir masines žudynes“.

„Šių nusikaltimų vykdytojais nebuvo nubausti. Rusija, Sovietų Sąjungos teisių perėmėja, taip pat neatsiprašė ir nesumokėjo kompensacijų. Užuoat tai padariusi, ji šlovina mūsų engėjus kaip didvyrius, o kone pusės Europos sugriovimą, už kurį atsakingas Stalinas, teisina kaip „geo-

politinę būtinybę“, – teigia diplomatė.

„Tai nėra tik istorinė neteisybė; Kremlius toliau baugina savo buvusias aukas – šalis, santykiuose su kuriomis turėtų elgtis itin jautriai ir pagarbiai“, – pridūrė ji.

Ambasadorė atkreipė dėmesį, kad Maskva „surengė invazijas į Ukrainą ir Gruziją, užimdama teritorijas ir sukurdamą marionetines valstybes“, prieš kaimynes vykdo ekonominį karą ir propagandos kampanijas, o „Rusijos sparčiai modernizuojama kariuomenė repetuoja konvencines ir branduolines atakas prieš NATO sąjungininkes.“

„Jeremy Corbynas apie tai nekalba. Užuoat tai daręs, jis kaltina mus tuo, kad mėginame gintis“, – teigia Lietuvos ambasadorė.

A. Skaistgirytė pabrėžė, kad Baltijos šalys pačios aktyviai siekė įstoti į NATO, siekdamos išvengti Rusijos grėsmės.

„Mūsų šalys, priešingai nei jis (J. Corbynas), regis, mano, nebuvo suviliotos ar priverstos tapti NATO narėmis, Amerikai siekiant išplėsti savo pasaulinę įtaką. Mes patys beldėme į Šiaurės Atlanto aljanso duris, reikalaudami mus įsileisti, nes nuogąstavome, kad vieną dieną Rusija gali virsti tuo,

kuo yra dabar: grėsme“, – teigė diplomatė.

Ji pakvietė J. Corbyną atvykti į Lietuvą, kad „savo akimis pamatytų pažangą, kurią padarėme nuo tada, kai žlugus blogio imperijai atgavome savo nepriklausomybę, taip pat pavojus, kuriuos mums kelia tos blogio imperijos ipėdinė.“

„Mums būtų malonu sulaukti jo užuojautos ir palaikymo, mūsų piliečiams siekiant teisėtumo, laisvės, orumo, saugumo ir gerovės, kurie taip žiauriai iš mūsų buvo atimti praeityje ir kuriuos, laimei, turi žmonės Jungtinėje Karalystėje“, – savo kreipimąsi baigė A. Skaistgirytė.

Šį mėnesį vadovavimą opozicinei britų leiboristų partijai perėmęs J. Corbynas rinkimų debatų metų kritikavo, jo teigimu, „perdėtą ir įkyrią NATO ekspansiją po 1990 metų“.

„Jei NATO nusimato atvirą ekspansijos tikslą, Rusijos kariuomenė tuomet sako savo vadovams – mes turime plėstis priešintis NATO“, – kalbėjo J. Corbynas, ir žadėjo surengti „rimtus debatus apie NATO galias“.

Netikėtinai iškilęs radikalių kairiųjų pažiūrų J. Corbynas leiboristų partijos rinkimuose surinko beveik 60 proc. balsų.

LR URM

LIETUVOJE VYKO JAV IR EUROPOS TRANSATLANTINIO BENDRADARBIAVIMO KONFERENCIJA

Spalio 8-9 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje vyko Jungtinių Amerikos valstijų analitinio centro „The Potomac Foundation“ inicijuota konferencija „Naujos kartos Rusijos karyba: pasekmės Baltijos valstybėms ir Lenkijai“.

Renginyje dalyvavo daugiau nei pusšimtis karybos ekspertų, akademinio pasaulio, NATO, Ukrainos bei Lietuvos atstovų. Pranešimus skaitė Lietuvos Respublikos Seimo

Užsienio reikalų komiteto pirmininkas prof. Benediktas Juodka, Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamento direktorius pulkininkas Saulius Guzevičius, NATO štabo atstovas Diego Ruiz-Palmer ir kiti.

Pranešimai ir diskusijos koncentravosi ties Rusijos keliama karine grėsme Vidurio ir Rytų Europos regionui. Svarstyta, kaip įveikti iššūkius patiriant kuo mažesnius nuostolius. „Potomac“ fondo atsto-

vai pateikė nuosekliai ir išsamiai dabartinės situacijos Ukrainoje karinę ir politinę apžvalgą, kartu pateikdami išvadą, jog būtinas svaresnis JAV vaidmuo konflikto sprendimui.

Specialistai kalbėdami apie nekinetines grėsmes akcentavo visuomeninę švietimo, moralinių vertybių ugdymo svarbą siekiant turėti stiprią pasipriešinimo dvasią. Dėmesio sulaukė ir Rusijos propagandos mąstai bei jos tikslinės grupės Baltijos šalyse. **LR KAM**

LIETUVA IR PASAULIS

Europos Sąjunga skirs 295,4 mln. eurų paramos magistraliniam Lietuvos ir Lenkijos dujotiekiui (GIPL). Lietuvai, neoficialiomis žiniomis, teks apie 85 mln. eurų, tačiau dalis šios sumos bus sumokėta kaip kompensacija Lenkijai. Spalio 15 dieną Briuselyje pasirašant susitarimą dėl GIPL finansavimo, dalyvaus Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė, Latvijos, Estijos ir Lenkijos premjerai Laimdota Straujuma, Taavi Roivas ir Ewa Kopacz, taip pat Europos Komisijos pirmininkas Jean-Claude Junckeris, pranešė Lenkijos naujienų agentūra PAP.

Pasak Graikijoje viešėjusio LR vidaus reikalų viceministro Elvino Jankevičiaus, nors Lietuva yra sutikusi vieną šeimą perkelti į Lietuvą artimiausiu metu, norinčių atvykti pabėgėlių rasti dar nepavyko. Jo teigimu, panašią poziciją išsakė ir kelios pabėgėlių šeimos, su kuriomis teko bendrauti Graikijoje – jie linkę migruoti į šalį, kuriose jau prisiglaudę jų giminaičiai.

Lietuvos delegacija Atėnuose aptarė atrankos procedūras, apžiūrėjo pabėgėlių stovyklas. Pasak E. Jankevičiaus, graikai supranta, kad „mūsų visuomenė yra susirūpinusi“ bei yra linkę padėti lietuviams vykdyti atrankos procedūras. Jis sakė buvęs maloniai nustebintas to, kaip rimtai, nepaisant didžiulių žmonių srautų, atliekamos pirminės patikros. Su pabėgėliais dirba daug vertėjų, jų pagalba nustatoma, ar pabėgėliai tikrai yra iš tos šalies, iš kurios sakosi esantys: prašoma atpažinti tam tikras šalių vietas, politikus ar žymesnius žmones, atpažinti šalies valiutą iš daug kitų kupiūrų. Pietų Europai susidūrus su pabėgėlių antplūdžiu, Lietuva įsipareigojo per dvejus metus priimti 1105 pabėgėlius iš tokių šalių kaip Sirija, Irakas ir Eritėja.

LR Vyriausybė pritarė Krašto apsaugos ministerijos pasiūlymui steigti dvi papildomas Lietuvos Respublikos gynybos atašė pavaduotojų pareigybes Lietuvos diplomatinėje atstovybėje Ukrainoje. Papildomos pareigybės steigiamos siekiant plėtoti Lietuvos ir Ukrainos karinio bendradarbiavimo planus, užtikrinti tiesioginį Krašto apsaugos ministerijos ir kitų Lietuvos nacionalinių saugumą užtikrinančių institucijų informacinį aprūpinimą, taip pat sudaryti galimybes Lietuvai aktyviai dalyvauti NATO paramos Ukrainai projektuose. Iš viso Lietuvos diplomatinėje atstovybėje Ukrainoje dirbs trys gynybos atašė pavaduotojai, skelbiama pranešime spaudai. Lietuvos krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministerijos bendrai skyrė apie 50 tūkst. eurų į NATO patikos fondą, kurio lėšomis finansuojamos Ukrainos kariuomenės valdymo, kontrolės, ryšių ir kompiuterių pajėgumų stiprinimo priemonės.

NATO gynybos ministrų susitikime oficialiai paskelbta, kad Didžioji Britanija į Baltijos šalis ir Lenkiją siunčia 100 karių kuopą. Kremlius iškart pradėjo grasinti, kad tai be atsako neliks. Susitikime dalyvaujantis krašto apsaugos ministras Juozas Olekas LRT RADIJO laidai „60 minučių“ pabrėžė, kad didžiausio atsako iš Rusijos sulauktume priešingu atveju – jei krašto gynybai tokio dėmesio neskirtume.

Lietuva siųs karininką į Lenkijoje atidaromą NATO kontržvalgybos centrą, kuris turėtų padidinti Aljanso žvalgybinės informacijos rinkimo pajėgumus. Naująjį centrą Krokovoje planuojama atidaryti iki metų pabaigos. NATO kontržvalgybos kompetencijos centras turės savo padalinį pratyboms Slovakijos pietiniame Lešto mieste. Dėl Ukrainos konflikto NATO ir Rusijos santykiai yra blogiausi nuo Šaltojo karo laikų, juos lydi padažnėję šalių tarpusavio kaltinimai šnipinėjimu. Lenkijoje planuojamas atidaryti centras bus jau 24 NATO kompetencijų centras, iš jų 21 jau akredituotas. Tarp akredituotų centrų yra ir Vilniuje veikiantis NATO energetinio saugumo kompetencijų centras. Kiti centrai užsiima įvairaus pobūdžio veikla, įskaitant kibernetinę gynybą, karo mediciną ir terorizmo prevenciją.

Lietuva yra tarp 15 Europos Sąjungos (ES) šalių, uždraudusių visoje arba dalyje savo teritorijos auginti genetiškai modifikuotus organizmus (GMO). Lietuvoje genetiškai modifikuoti organizmai nėra auginami. Pagal šiemet priimtą teisės aktą valstybės narės gali riboti arba drausti GMO auginimą, net jei Europos Sąjunga tai leidžia. Belgija nusprendė drausti GMO auginimą tik Valonijos regione, o Jungtinė Karalystė – Škotijoje, Velse ir Šiaurės Airijoje.

Buvusiam Lietuvos užsienio reikalų ministrui, ambasadoriui Petrui Vaitiekūnui įteiktas Demokratijų bendrijos įsteigtas Marko Palmerio apdovanojimas, skiriamas diplomatams už nuopelnus pasaulio demokratijai ir taikai, pranešė LR Užsienio reikalų ministerija. „P. Vaitiekūnas apdovanotas už indėlį ginant laisvę, demokratiją ir tarptautinės teisės principus Rusijos agresijos prieš Gruziją ir Ukrainą metu, ambasadoriaus darbą kuriant pilietinę visuomenę Baltarusijoje“, – teigiama pranešime spaudai. **LR URM, LRT**

LIETUVIŲ TENORO EDGARO MONTVIDO TRIUMFAS BERLYNO „KOMISCHE OPER” SCENOJE

Š. m. spalio 2 d. vienoje garsiausių Vokietijos scenų „Komische Oper Berlin” premjeriniame Jacque'o Offenbacho operos „Hofmano pasakos” („Les contes d'Hoffmann”) Hofmano partiją atliko garsusis lietuvių tenoras - Edgaras Montvidas.

Operą „Hofmano pasakos” Berlyno „Komische Oper” scenoje pastatė legendinis operos režisierius Barrie Kosky, svarbiausią vaidmenį šiame pastatyme patikėjęs lietuvių dainininkui. Šis spektaklis – tai ne tik vieno žymiausių Lietuvos operos dainininkų E. Montvido, tačiau ir viso Lietuvos operos pasaulio pripažinimas. Dainuoti į Berlyno „Komische Oper”, kuri ne tik Vokietijoje, tačiau ir Europoje, laikoma svarbia scena, kviečiamos pasaulio operinio ir operetės dainavimo žvaigždės.

E. Montvidas studijavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, prof. Virgilijaus Noreikos klasėje. Per 16 kūrybos metų jis jau yra atlikęs daugybę vaidmenų Londono, Miuncheno, Leipcigo, Frankfurto prie Maino, Marselio, Liono ir kitų miestų scenose. Jis yra koncertavęs su Berlyno filharmonijos, Bostono, Tokijo, svarbiausiais Lietuvos ir Latvijos, BBC, Rusijos ir kitų šalių simfoniniais orkestrais, dainavęs „Bohemoje”, „Traviatoje”, „Eugenijų Onegine”, „Užburtojoje fleitoje”, „Don Žuane” ir kitose operose. Daininkas yra apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai” medaliu, Lietuvos kultūros ministerijos garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk”, Kauno savivaldybės apdovanojimu už nuopelnus Kaunui.

„Pastaruoju metu man teko laimėti dirbti su eile legendi-

E. Montvidas triumfavo Komische Oper Berlin scenoje. *LR KM nuotr.*

nių režisierių”, – džiaugiasi daininkas. „Su Seru David McVicar, kanadiečiais Robertu Lepage ir Robert Carsen, o štai dabar – Berlyne - ir su žymiuoju australu Barrie Kosky, kuris garsėja savo drąsiais sprendimais, conceptualiais pastatymais, jo spektakliai pasižymi nuostabia vizualizacija, na, o atlikejams tenka didelis fizinis išbandymas! Šis pastatymas man labai priminė dramos spektaklį, Barrie ėmėsi drąsios šios operos (kurios versijų yra tikrai nemažai) koncepcijos, patikėdamas Hofmano vaidmenį net trims atlikejams- aktoriui, pirmą kartą per 130 metų baritonui bei tenorui. Man teko dainuoti dvi šios operos dalis, t.y. scenas su Antonia bei Giulietta, galima sakyti sudėtingiausių operos vokalinę medžiagą, jau

nekalbant apie tai, kad visus moterų vaidmenis meistriškai atliko amerikietė Nicole Chevalier!”, – sako dainininkas.

Pasak E. Montvido, tai labai reikšmingas vaidmuo jo kūrybiniame kelyje. „Vis dažniau ir dažniau imuosi prancūziškos muzikos, štai visai ne per seniausiai pasirodė ir nauja Félicien David operos Herculanum kompaktinė plokštelė, įrašyta su Briuselio filharmonijos orkestru, kurioje atlieku Hėlios vaidmenį”, – pasakojo mūsų dainininkas, dalindamasis įspūdžiais po plačiai nuskambėjusio, Vokietijos spaudoje itin gerų vertinimų sulaukusio ir publiką sužavėjusio spektaklio premjeros.

Dr. Gabrielė Žaidytė, LR kultūros atašė Vokietijoje

TEATRAS „ATVIRAS RATAS” PRISTATYS SPEKTAKLIUS ČIKAGOJE IR VAŠINGTONE

Spalio 9–22 d. teatras „Atviras ratas”, vadovaujamas režisieriaus Aido Giniočio, lankysis Jungtinėse Amerikos Valstijose, kur parodys 8 spektaklius.

Spalio 9 d. Čikagoje, Poetų sąjungoje, bus rodoma muzikinė improvizacija–spektaklis ne tik vaikams „Senelės pasaka” (rež. Aidas Giniotis) anglų kalba. Spalio 10 d. šį spektaklį pamatys išeivijos vaikai Čikagos lituanistinėje mokykloje. Spalio 11 d. Čikagos lituanistinės mokyklos renginyje Jaunimo centre vyks spektaklis–satyrinė agitacija pagal Kazio Binkio kūrybą „Sparnuotasis Matas” (rež. Aidas Giniotis). Spalio 13, 14,

20 ir 21 d. Čikagos Šopeno teatre bus rodomas biografinių improvizacijų spektaklis „Lietaus žemė” (rež. Aidas Giniotis). Spalio 13 ir 21 d. spektaklis bus rodomas su įgarsinimu anglų kalba, spalio

20 d. – lenkų kalba. Spalio 16 d. „Lietaus žemė” bus pristatytas Vašingtone, Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV. Spektaklis „Lietaus žemė” sukurtas 2011 m., festivalyje „Lietuvos teatrų pavasaris'12”

D. Matvejevo nuotr.

KULTŪROS KRONIKA

Eidama 89-uosius metus, spalio 8 d. Vilniuje mirė režisierė, scenaristė, aktorė **Galina Dauguvietytė**. Lietuvos radijo ir televizijos režisierė. G. Dauguvietytė – TV serialų, pirmosios lietuvių situacijų komedijos „Petraičių šeimoje” (1964–1972 m., nuo 1969 m. su Kaziu Bagdonavičiumi), „Sveika, Irena” (1984–1985 m., su K. Bagdonavičiumi) ir TV laidų „Mudu abudu” (1992–1993 m.), „Mudu abudu ir kiti” (1993–1997 m.) scenarijų autorė, režisierė. Įgarsino daugiau kaip 50 animacinių filmų. 2004 m. G. Dauguvietytė buvo apdovanota Vytauto Didžiojo ordino Karininko kryžiumi.

Po sunkios ligos mirė Lietuvos estradinių dainų kūrėjas ir atlikėjas Stasys Povilaitis. Gimė 1947 m. sausio 15 d. Kaune. 1954–1961 m. mokėsi Kauno 4-ojoje vidurinėje mokykloje bei specialiojoje muzikos mokykloje, kurioje lankė smuiko ir obojaus pamokas, dainavo Kauno radiofono berniukų chore. 1961 m. išvyko į Palangą, toliau mokėsi, su vienminčiais buvo subūręs jaunimo estrados ansamblį. 1965–1976 m. Vilniaus universitete studijavo žurnalistiką. Prieš pat studijas jį pastebėjo kompozitorius Mikas Vaitkevičius ir pakvietė dainuoti ansamblyje „Ritmas”. 1970 m. Stasys Povilaitis tapo Filharmonijos ansamblio „Nemuno žiburiai” solistu. Su šiuo ansambliu dainininkas apkelejo visą tuometinę Sovietų Sąjungą. 1973 m. iširus „Nemuno žiburiams” prisijungė prie ansamblio „Nerija” ir netrukus sulaukė milžiniško populiarumo. 1976 m. koncertavo su Miko Suraučiaus ansambliu. 1984–1987 m. buvo Vilniaus estradinių ansamblių ir orkestrų susivienijimo artistas, dalyvavo viešbučio „Lietuva” varjetė programose. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, rengė autorines programas, aktyviai koncertavo Lietuvoje bei užsienyje, estradinės scenos nepaliko ir nepaisydamas sveikatos sunkumų. Per savo gyvenimą Stasys Povilaitis išleido daugiau kaip 20 muzikos albumų, su garsaus atlikėjo dainomis išaugo kelios Lietuvos klausytojų kartos.

Jau penktus metus iš eilės Berlyne vyksiantis Lietuvių kino festivalis „Litauisches Kino Goes Berlin” savo publikai pristatys įvairialypį lietuvišką kiną. Geriausi pastarųjų metų trumpametražiai filmai bus rodomi spalio 9-12 dienomis trijuose Berlyno kino teatruose: „Acud-Kino”, „Filmrauschpalast” ir „Sputnik-Kino”. Festivalio metu žiūrovai galės pamatyti tris viena už kitą geresnes lietuviškų trumpametražių programas.

Užsienyje gyvenantys ir kuriantys Lietuvos atlikėjai smuikininkė Dalia Dėdinskaitė (Lietuva/Austrija), violončelininkas Gleb Pyšniak (Lietuva/Austrija) ir pianistas Gintaras Januševičius (Lietuva/Vokietija) susibūrė bendrai iniciatyvai – atrasti gražiausius klasikinės lietuviškos muzikos kūrinius ir apjungti juos viename albume. Kompaktinė plokštelė „Langas į Lietuvą” spalio 13 d. buvo pristatyta Romoje, Italijoje. *LR KM*

Iš kairės: violončelininkas Gleb Pyšniak (Lietuva/Austrija), smuikininkė Dalia Dėdinskaitė (Lietuva/Austrija) ir pianistas Gintaras Januševičius (Lietuva/Vokietija). *LR KM nuotr.*

žiūrovų išrinktas geriausių spektaklių mažojoje scenoje, 2012m. nominuotas „Aukšinio scenos kryžiaus” apdovanojimui už geriausią nacionalinę dramaturgiją, 2013 m. išrinktas geriausių nacionalinės tematikos spektakliu Dalios Tamulevičiūtės profesionalių teatrų festivalyje.

Teatro „Atviras ratas” gastroles Jungtinėse Amerikos Valstijose remia Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos kultūros taryba, Lietuvių fondas, JAV lietuvių bendruomenės Kultūros taryba, Lietuvos Respublikos am-

basada Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Teatras „Atviras ratas”, įkurtas 2006 metais, – tai vienuolika Lietuvos muzikos ir teatro akademijos magistratūrą baigusių aktorių, režisierių iš Vlado Bagdono ir Aido Giniočio vadovaujamo kurso. Per aštuonerius savo gyvavimo metus teatras sukūrė 17 spektaklių. Daugelis iš jų pristatyti ir apdovanoti nacionaliniais ir tarptautiniais teatro apdovanojimais.

Evaldas Stankevičius, LR kultūros atašė Jungtinėse Amerikos Valstijose

PIANISTO VIKTORO PAUKŠTELIO KONCERTAS
„CARNEGIE HALL” SALĖJE NIUJORKE

Pianistas Viktoras Paukštelis. *LR KM nuotr.*

Rugsėjo 27 d. prestižinėje „Carnegie Hall” salėje (Niujorkas) pianistas ir dailininkas Viktoras Paukštelis su-

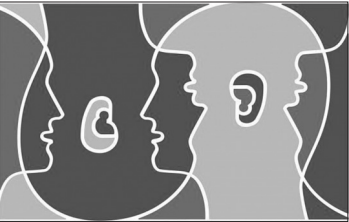
rengė fortepijoninės muzikos koncertą „Šokančių paveikslų rečitalis” (Recital of Restless Paintings).

„Carnegie Hall” salėje, kurioje pasirodo garsiausios pasaulio muzikos asmenybės, V. Paukštelis atliko Domeniko Skarlačio (Domenico Scarlatti), Roberto Šumano (Robert Schumann), Frederiko Šopeno (Frederic Chopin), Žano Filipo Ramo (Jean-Philippe Rameau), Klodo Debiusy (Claude Debussy) kūrinius.

V. Paukštelis studijavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, Hamburgo aukštojoje muzikos ir teatro akademijoje ir Paryžiaus aukštojoje muzikos mokykloje (Ecole Normale de Musique de Paris). Surengė eilę koncertų ir rečitalių Lietuvoje, Prancūzijoje, Olandijoje, Šveicarijoje, Švedijoje ir JAV.

Evaldas Stankevičius, LR kultūros atašė Jungtinėje Amerikos Valstijoje

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS BERLYNO MOKYKLŲ MOKSLEIVIAMS

Rugsėjo mėnesio pabaigoje švenčiant Europos kalbų dieną, rugsėjo 24 dieną Berlyno mokyklų mokiniai buvo supažindinti su lietuvių kalba, Lietuvos krašto kultūra ir istorija.

Europos kalbų dieną – rugsėjo 26-ąją – Europa švenčia

kasmet nuo 2001 metų. Šios šventės tikslas – iškelti daugialkalbystę kaip vieną iš Europos vertybių, įprasminant kalbų mokymąsi, pagarbą įvairioms kalboms ir kultūroms.

Europos kalbų diena Vokietijoje buvo minima Berlyno EUNIC (European Union National Institutes for Culture) ir Europos Komisijos atstovybės Berlyne iniciatyva. Šis minėjimas Vokietijos sostinėje tapo savaitė, kurios metu miesto bibliotekose buvo dėstomos įvairios Europos šalių

kalbos Berlyno mokyklų mokiniams. Savaitės metu buvo diskutuojama apie Europą ir jos daugialypiškumą, kultūrinę bei kalbinę įvairovę, apie politines bei socialines aktualijas, primenant, kad kalba – viena didžiausių tautos vertybių.

Rugsėjo 24 d. vienoje iš Berlyno bibliotekų jau ketverius metus iš eilės buvo pristatyta ir lietuvių kalba. Šeštadieninės Berlyno lietuvių mokyklėlės mokytoja Jurgita Kuolaitė susitiko su vienos III klasės berlyniečiais,

Aleksandras Guobys

NEGI TAI
SAPNAS?

Novelė

(Tęsins. Pradžia „Dirvos” rugsėjo 15 d. laidoje)

III dalis

- Aš dar noriu prisipažinti: tuomet, atsidūręs prie Baikalo, tavęs nebeieškojau. Audrai rimstant, priėjau prie pakrantėje išgriuvusių storų medžių kamienų, gruoblėtų, aštriais kampais beirstančių uolų, už kurių blizgėjo siauras smulkių nugludintų akmenėlių ruožas. Jų buvo daugybė, įvairių formų ir apimties, ir priminė baltų,

gelsvų, žalių spalvų nuaustas juostas. Prisirinkau tų perlų sklidas riešučias. Atvežęs į Lietuvą, supyliau į nedidelį, kadaise mamos nuaustą maišelį, ir palaidojau šalia jos Vilniaus Karveliškųjų kapinėse...

Tėvas tik sujudėjo...Visas kambarys prisipildė nežemiškos šviesos. Mes tarsi plaukėme kažkokiam šviesos laive, kuris akimirksniu nutolo nuo žemės ir atsidūrė dangaus beribėje. Pamatęs mano nustebusį veidą, tėvas nusišypsojo:

- Įdomu...Vadinasi, mano kaulai, pavirtę į akmenis, atsigulė tėvynės žemėje?

- Dar ne viską pasakiau,- sustabdžiau jį. - Dabar pas mus Nepriklausomybė. Jau dvidešimt penkeri metai! Esame laisvi,- tarsi kažko išsigandusios, šokinėjo mano mintys. - Tavo laišką aš noriu paskelbti visuomenei. Neseniai kartu su mūsų šeimos artimaisiais tavo 65 metų netektį prisiminėme. Vilniaus Arkikatedros klebonas aukoj šventas Mišias...

- Neskubėk,- sustabdė mane.- Aš pakviečiau tave į šį šviesos laivą tik dėl to, kad išsiaiškintume ir suvoktume

laiko tėkmę ir jo padarinius. Aš gi matau iš tenai, iš Sibiro platybių, kaip tu ir tavo karta blaškotės gimtinėj, iki šiol vis ieškote tiesos, drauge su įniršusiais praeities šešėliais, kurdami naują pasaulį ant svyruojančių melo pastolių.

Žiūrėjau į tėvo veidą ir nė sekundės neatitraukiau akių. Dabar jo paveikslas švytėjo, liepsnojo, degė... Po kurio laiko už šito akinančio spindėjimo, man atsivėrė žaliuojantis žemės lopinėlis, nušviestas auštančio ryto. Budo namai. Žydėjo 1949 metų pavasaris. Į kiemą tyliai įšliaužė keli vežimai. Išsiriti būrys ginkluotų vyrų. Apsupo namą.

Bar, bar, barrr... Din, din. Dinnn...

- Otkroj!.. Atidarė tėvas duris. Vienmarškinis.

- Ko gi jums? Šitaip, dar neišaušus? Ar kas nors atsitiko? Stribas buvo pažįstamas. Iš gretimo kaimo. Prie Smetonos griovius balose kasė. Buvo beraštis. Visuomet išsišiepęs, išsikišusiais keliais geltonais dantimis. Vietoj kastuvo dabar rankose laikė šautuvą.

TRAKAI – TARP 10 ĮSPŪDINGIAUSIŲ SENOVINIŲ PASAULIO VIETOSIŲ

Keliautojų bendruomenė „Places to See in Your Lifetime” senąją Lietuvos sostinę Trakus įtraukė tarp 10 pačių įspūdingiausių pasaulio senovinių miestų ir miestelių.

Pasaulio keliautojų pamėgtoje „Places to See in Your Lifetime” interneto svetainėje paskelbtas dešimtukas įspūdingiausių senovinių pasaulio miestų ir miestelių, tarp kurių įstabūs vaizdai iš Fenghuango (Kinija), Marburgo (Vokietija), Džodhpuro (Indija), Rondos (Ispanija), Bergamo (Italija), Trakų (Lietuva), Songzanlino (Kinija), Alberobelo (Italija), Civita di Bagnoregio (Italija) ir Piodao (Portugalija).

Trakai. www.amazingplacesonearth.com

kurie norėjo daugiau sužinoti apie Lietuvą ir lietuvių kalbą. Pamokėlių metu mokytoja ne tik pasakojo apie Lietuvos istoriją, Vilnių, bet ir mokinius išmokė vieną lietuvišką eilėraštį.

Po renginio kiekvienas buvo apdovanotas ne tik dovanėlėmis iš Lietuvos amba-

Trakai pasaulio keliautojams pristatomi kaip senoji LDK sostinė – vienintelė pilis saloje, apsuptoje ežerų, visoje Rytų Europoje. Pažymima, kad Trakų salos pilis atvira turistams, kur galima apžiūrėti turtingą Viduramžių ekspoziciją, kur nuolatos vyksta daugybė renginių ir koncertų, o daugiausia žiūrovų pritraukia riterių kovos. Trakų ežerai siūlo įvairias vandens pramogas: pasiplaukiojimą valtimis, laivais, vandens dviračiais ir jachtomis, o jaukūs vietos restoranėliai siūlo paragauti tradicinių karaimų patiekalų.

LR URM

sados, bet ir diplomais. Mokiniai ir mokytojai buvo dėkingi už galimybę, praplėsti savo kalbų žinias ir toliau jas gilinti per pamokas.

Projektą organizavo LR kultūros atašatas Vokietijoje, EUNIC-Berlin.

Dr. Gabrielė Žaidytė, LR kultūros atašė Vokietijoje

- Renkis, gaspadoriau! Visą šeimyną kelk. Gana ponus vaizduoti!

- Bet gi jau viską iš manęs valdžia atėmė. Tai koks gi aš tau ponas?

Drauge buvo keli rusų čekistai. Taip pat ilgais šautuvais nešini, užsidėję keistas kepures, žibančiomis penkiakampėmis žvaigždėmis padabintas.

Mano minčių srautą nutraukė tėvas:

- Tu sustabdei mane. Klausau tavęs... Kalbėk!

- Kai tave bolševikai ištremė, pasilikusi mūsų šeimos dalis – motina, dvi seserys ir aš, - likom tarsi tarp dangaus ir žemės – be namų, be pajamų ir be jokios paramos. Ir nežiūrint į tai, mes, vadovaudamiesi tėvų įskiepytom vertybėm, atkakliai, kaip išmanėme ir sugebėjome, brovėmės per gruoblėtą ir alkaną žemę, naujosios valdžios stumdomi ir niekinami, paženklinti „purvinos praeities” atskalūnų vardais. Buvo uždarytos durys į mokslo pasaulį, į laisvą profesijos pasirinkimą, garsiai niekinama ir skandinama

mūsų prigimtinė teisė į laisvą ir laimingą gyvenimą. Bet nežiūrint į tai, mums tu buvai nuolat šalia - su savo juodbėriu žirgu, su žiemą lekiančiomis per pusnynus rogėmis, su dundančiais dangaus beribėj saulės dievo Helijo ratais...

Mačiau, kaip atidžiai tėvas klausosi ir, su kažkokiu gailėsčio atspalviu artimųjų likimui, liūdnai šypsosi.

- Bet į tuos mano lekiančius mirazus apie tave, tėveli, visuomet, kaip kažkokie šlykštūs šėtonai, įsibrauna A.Sniečkaus ir J.Paleckio kruvinieji partijos stribynai. Tai jie, drauge su rusų raudonąja armija, skandino mūsų Tėvynę kraujyje. Tai jie sunaikino pusę šviesiausios Lietuvos, tai jie tave grūdo į gyvulinius vagonus, ir, drauge su maldas giedančia minia, tas traukinys išdundėjo į Rytus, nusinešdamas tave iš gimtinės į nežinią.

- Mano likimo bičiuliai Sibire kalbėjo, kad po karo Lietuvoje beveik kiekviename kaime, miestelyje, mokykloje naujoji valdžia intensyviai kūrė Žalčio šeimynas. Ar tiesa? - tėvas sustabdė mane. **(B.d.)**

PRAHOJE PRADĖJO VEIKTI ŠEŠTADIENINĖ LIETUVIŲ
KALBOS MOKYKLĖLĖ „DEBESYNAS”

Šeštadieninė lietuvių kalbos mokyklėlė „Debesynas”.

Organizatorių nuotr.

Lietuvių bendruomenės nariai Čekijos sostinėje Prahoje atgaivino tradiciją – spalio 3 dieną duris atvėrė šeštadieninė lietuvių kalbos mokyklėlė „Debesynas”. Mokyklėlę lankys Prahoje ir kitur Čekijoje gyvenantys lietuvių vaikai, kuriuos mokys keturios mokytojos.

„Norime sukurti erdvę ryšiui su Lietuva, ugdyti vaikų norą priimti lietuvių kaip savo tapatybės dalį ir mokyti lietuvių kalbos – todėl pasirinkome šūkį „Prieiga prie Lietuvos”. Tikimės, kad mokyklėlė taps ir nauju bendruomenės centru ne tik vaikams, bet ir suaugusiems”, – sako mokyklėlės iniciatorė

ir vadovė Eglė Raudonikienė. Pasak jos, mokyklėlėje bus taikomi aktyvaus mokymosi metodai, patirtinio mokymo principai, teatriniai žaidimai. Daug dėmesio mokytojos skirs lietuviškiems papročiams ir kultūrai, kartu su moksleiviais švęs svarbiausias šventes.

„Debesynas” mokslieiviams suteiks kūrybišką aplinką, skatins jų smalsumą, saviraišką, kvies draugauti tarpusavyje. Būsimieji mokiniai vieną iš trijų klasių pasirinks pagal savo gebėjimus ir amžių. Pažengusiųjų klaseje jie gilins kalbos žinias, turtins žodyną; lietuviškai sunkiai kalbantiems suplanuota programa, lavinanti šnekamąją kalbą.

Parengiamąją klasę kartu su tėvais lankys ikimokyklinukai, dar tik pradedantys kalbėti vaikai.

Spalio 3 d. buvo atidaryta ir Prahos lietuviška mainų biblioteka, kurioje bendruomenės nariai galės skolintis ir kitiems pasiūlyti lietuviškas grožines knygas ir vadovėlius, keistis informacija. Patalpas mokyklėlei ir bibliotekai bei paramą suteikė Lietuvos Respublikos ambasada Prahoje. Keturioms mokytojom – Eglei Raudonikienei, Gedai Montvilaitei-Sabaitienei, Aurelijai Galinytei ir Alinai Kiškytei – talkins savanoriai bendruomenės nariai, Čekijoje besimokantys studentai.

<http://www.lietuviai.cz/>

PARODOJE –
SUSIMĄSTĘS
KRISTUS

Bažnytinio paveldo muziejuje atidarytoje parodoje „Susimąstęs Kristus: nuo religinio atvaizdo iki tautos simbolio Rūpintojėlio” eksponuojama beveik 100 skulptūrų, atskleidžiančių šio atvaizdo ištakas.

Parodos kuratorė sako, kad iš liaudies skulptūros kilęs Rūpintojėlis vieniems yra tautos ar lietuvių charakterio simbolis, kitiems – liaudies meistro drožta skulptūrėlė, tretiems – šeimos užtarėjas, globėjas. Bet nedažnas žino šio atvaizdo ištakas.

Parodoje eksponuojama septyniolika senųjų bažnyčiose ir koplyčiose tebesaugomų XVII–XX amžiuose sukurtų meno kūrinių, vaizduojančių susimąsčiusį Kristų, taip pat gausi, beveik 80 religinės liaudies skulptūrų kolekcija.

Parodai eksponatus skolinio astuonios bažnyčios ir devyni muziejai, ji bažnytinio paveldo muziejuje veiks iki sausio pabaigos.

LRT

2016-UOSIUS
SIŪLOMA SKELBTI
SAULĖS MŪŠIO
METAIS

Grupė skirtingoms frakcijoms priklausančių Seimo narių 2016-uosius siūlo skelbti Saulės mūšio metais, pažymint žemaičių pergalę prieš kalavijuočius XIII amžiuje.

Nutarimo projekte pažymima, kad kitąmet sukanka 780 metų po Saulės mūšio, kuriam „buvo pasiekta pasaulinės istorinės reikšmės pergalė, įrašiusi Lietuvą ir visus baltus į Europos istoriją, atvėrusi kelius Lietuvos valstybės įtvirtinimui”.

Seimo nariai primena, kad Saulės mūšio pergalės dieną – rugsėjo 22-ąją – Latvijos ir Lietuvos parlamentai yra paskelbę Baltų vienybės diena, ir ragina Saulės mūšio sukaktį pasitikti su užbaigtu Saulės mūšio vietos įamžinimu.

Vyriausybei siūloma parengti Saulės mūšio 780-ųjų metinių programą, numatyti tam lėšų. Projektą registravo socialdemokratai Alma Monkauskaitė ir Edvardas Žakaris, konservatorius Vytautas Juozapaitis, liberalas Vitalijus Gailius, „darbietai” Zita Žvikienė, Seimo narių Mišrios grupės atstovai Rima Baškienė, Valerijus Simulikas, Povilas Urbšys.

Siekiant pažymėti Saulės mūšio vietą Joniškio rajone siūloma pastatyti memorialą, dalis darbų atlikta, tačiau jam užbaigti neužteko lėšų. Nutarimą inicijuojantys Seimo nariai sutarė 2016 m. valstybės biudžeto projektui teikti pasiūlymą, kad Saulės mūšio įamžinimo užbaigimui būtų skirta lėšų, projekto užbaigimui reikėtų apie 300 tūkst. eurų.

Saulės mūšis įvyko 1236 m. rugsėjo 22 d. tarp žemaičių ir į Žemaitiją įsiveržusios Kalavijuočių ordino kariuomenės. Mūšį pralaimėjęs Kalavijuočių ordinas 1237 m. susijungė su Teutonų ordinu.

LRT

JAV REŽISIERIUS KURIA DOKUMENTINĮ FILMĄ
APIE RAGANŲ KALNĄ

Režisierius iš JAV Frankas Barnas (Frenkas Barnas) kuria dokumentinį filmą apie Raganų kalną Juodkrantėje, kurį ketina pristatyti tarptautiniame festivalyje.

F. Barno teigimu, JAV nėra nė vienos medinės skulptūros, kuri stovėtų po atviru dangumi – skulptūras nuniokotų žmonės arba gamta.

Raganų kalne stovinčios skulptūros amerikietį stebina dėl dviejų aspektų: jos, kaip kultūrinis paveldas, pasakoja čia gyvenusių žmonių istorijas bei yra įdomios kaip objektai, kurie išlieka tokiomis gamtos sąlygomis, rašoma Klaipėdos universiteto pranešime.

LRT

„DIRVAI”
AUKOJO:

Amerikos Liet. Taut. Namai, Los Angeles, CA.....	500
J. Sabaliauskas, Rocky River, OH	100
G. Indreika, Chicago, IL.....	50
M. Pautienis, W. Barnstable, MA	50
R. Bitėnas, Bronxville, NY	45
D. Degesys, Gates Mills, OH ..	45
A. Petrauskis, Euclid, OH	45
G. Vitkus, Rancho Palos Vrd., CA.....	45
R. Remeza, Manhasset, NY	26
E. Dovydaitis, Los Angeles, CA.....	20
Z. Dučmanas, Wickliffe, OH....	20
V. Plečkaitis, Richmond Hts., OH	20
K. Keblys, Baton Rouge, LA ..	10
Z. Šukys, Chicago, IL.....	10
V. Tamulis, S.Euclid, OH	10
R. Melinis, Seaside Park, NJ	5
K. Vaičikonis, Palos Hills, IL....	1

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

ŠALTUONĖ NEMIGA

Nebauski tu manęs,
šaltuone nemiga,
ir neviliok minčių
į jūras sutemos,
dar ne ruduo,
dar mielos mano gervės
nesiruošia pakilt
viršum laukų miglos.
Tu stovi lyg viešnia,
rami ir susimąsčius,
prie rašomojo stalo,
kambario kertėj,
iš ten žvelgi
į mano nykų langą,
atspindintį sapnus
dangaus žvaigždės.
Atmerkusi akis,
aš tavimi grožėsiuos,
o mėnesiena gros
melodijas tyloj,
nebauski tu manęs,
šaltuone nemiga,
ir neviliok minčių
į jūras sutemos.

Stacy Lee

MIRTIES PRANEŠIMAS

Šv. Mergelės Marijos
Kankinių Karalienės koplyčios
fundatorė

A.† A.
DR. MARIJA SUTKUTĖ -
ŽEMAITIENĖ
(1920.03.26-2015.08.14)

Gimusi Lietuvoje, gyvenusi Amerikoje, iškankinta ilgos ir sunkios Alzheimerio ligos mirė Vilniuje. Palaidota Utenos Šv. Mergelės Marijos Kankinių Karalienės koplyčios kriptoje, šalia sutuoktinio Aleksandro Žemaičio.

SUNKIAATLETIS Ž. STANULIS – EUROPOS JAUNIMO ČEMPIONAS

Klaipėdoje vykusio Europos jaunių (iki 20 metų) ir jaunimo (iki 23 metų) sunkiosios atletikos čempionato jaunimo vaikinų svorio kategorijoje iki 94 kg spalio 9 d. aukso medalį iškovojo lietuvis Žygimantas Stanulis. 22 metų Lietuvos sportininkas dvikovėje surinko 369 kg.

Mažąjį aukso medalį Ž. Stanulis iškovojo pasiekęs geriausią rezultatą rovimu rungtyje (171 kg). Stūmimo rungtyje Lietuvos sportinin-

kui atiteko mažasis bronzos medalis (198 kg).

Antrąją vietą užėmė rusas Georgijus Kupcovas (365 kg), trečiąją – kitas Rusijos atstovas Jegoras Klimonovas (356 kg).

Šioje kategorijoje varžėsi 11 sportininkų.

Ž. Stanulis praėjusiais metais Europos jaunimo pirmenybėse užėmė antrąją vietą, o 2013 metų Europos suaugusiųjų čempionate iškovojo sidabro medalį.

LRT

Žygimantas Stanulis.

AFP/Scanpix nuotr.

LTOK GAVO OFICIALŲ KVIETIMĄ Į OLIMPINES ŽAIDYNES

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) Vykdomojo komiteto posėdį LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė pradėjo gera žinia – LTOK gavo oficialų Tarptautinio olimpinio komiteto kvietimą dalyvauti XXXI olimpiados žaidynėse Rio de Žaneire. Apie tai rašoma LTOK pranešime spaudai.

Visų sporto šakų varžybos vyks Rio de Žaneire, keturiose zonose: Deodoro (šiuolaikinė penkiakovė, šaudymas, žirginis sportas, BMX), Kopakabonos (buriavimas, irklavimas, plen-

tas, plažo tinklinis, triatlonas), Marakanos (atidarymas, uždarymas, lengvoji atletika), o Olimpinis kaimelis pastatytas Bara zonoje. Šalia kaimelio yra olimpinis Rio centras (sunkioji atletika, stalo tenisas, badmintonas, boksas), į Olimpinių parką (plaukimas, dziudo, krepšinis, fechtavimas, taekvondo, trekas, tenisas ir gimnastika) bus galima nuvykti specialiu transportu.

Daugumoje olimpinių sporto bazių dar vyksta statybos, žaidynių atidarymui jau parengtas legendinis Marakanos stadi-

onas, kuriame vyks ir uždarymo ceremonija, sparčiai statomas trekas, krepšinio arenoje seminaro metu jau buvo įrenginėjamos tribūnos. Brazilai tikisi, kad dauguma olimpinių bazių sėkmingai funkcionuos ir po žaidynių. Tiesa, kai kurios bus pertvarkytos kitoms reikmėms.

Kaimelio įrengimo darbai beveik baigti – pastatyti visi 17 aukštų namai. 31-ame pastate įrengti butai su dviem, trimis ir penkiais miegamaisiais. Sportininkai gyvens po vieną, dviese arba trise. Iš viso kai-

melio kambariuose stovės 18 tūkst. lovų.

Kaimelio valgykla kol kas neįrengta, planuojama, kad joje vienu metu galės susėsti beveik 6 tūkst. žmonių.

Kaimelio aplinka jau sutvarkyta, apželdinta, žydi gėlės, baseinai pilni vandens, veikia fontanai. Po žaidynių olimpinis kaimelis bus transformuotas į naują gyvenamąjį rajoną.

Organizatoriai tikino, kad iki žaidynių bus atidaryta nauja metro linija ir naujos gatvės. Statybos vyksta, jau veikia speciali, tik autobusams skirta eismo juosta.

Žaidynių organizatorių teigimu, ypač griežta bus dopingo kontrolė, didelės baudos numatytos reklamos taisyklių pažeidėjams, siekiama žaidynių metų uždrausti lažybas dėl olimpinių žaidynių rezultatų.

Daugiausia klausimų organizatoriai sulaukė apie buriavimo įlankos ir irklavimo kanalo vandens švarą ir žaidynėse dirbsiančius savanorius. Seminaro dalyviai domėjosi, ar įlankos vanduo nekels rizikos sportininkų sveikatai. Organizatoriai užtikrino, kad iki žaidynių įlankos ir kanalo vandenys bus švarūs. Kanala jau išbandė mūsų irkluotojai – čia vyko pasaulio jaunių čempionatas, kuriame lietuvis Armandas Kelmelis užėmė 5-ąją vietą. Rugšėjo pradžioje Rio de Žaneire vyko ir baidarininkų bei kanojininkų bandomosios varžybos, kuriose Aurimas Lankas ir Edvinas Ramanauskas laimėjo bronzą. Čempionate ir bandomosiose varžybose dalyvavę Lietuvos sportininkai sveikatos problemų neturėjo.

LRT

LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė.

LTOK nuotr.

LIETUVOS VYRŲ KREPŠINIO RINKTINEI – ŽINIA IŠ FIBA

Tarptautinės krepšinio federacijos (FIBA) paskelbtame naujame pasaulio vyrų komandų reitinge Lietuvos rinktinė iš ketvirtosios vietos pakilo į trečiąją.

Europos vicečempionė Lietuva turi 457 taškus.

Europos pirmenybių nugalėtoja Ispanija (715 tšk.) užima antrąją vietą, o pirmauja pasaulio čempionė JAV (1000 tšk.) rinktinė.

Lietuviai reitinge aplenkė į ketvirtąją poziciją smuktelėjusią Argentiną (455 tšk.).

Latvijos rinktinė (26 tšk.) iš 38-osios vietos pakilo į 35-ąją. Iš viso klasifikuotos 93 šalys.

Moterų reitinge Lietuvos rinktinė rikiuojasi 26-a. Pirmauja JAV krepšininkės.

LRT

PERKAME GINTARĄ IR GINTARO DIRBINIUS

Prašau skambinti - tel. –708-603-5494

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

Now serving Lithuanians, including former Tiespa Members!

1385 Andrews Ave.
Lakewood, OH 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
[LatvianClevelandCU.org](http://www.LatvianClevelandCU.org)

Hours: Mon-Wed and Fri 9:00AM-3:00PM
Sun 9:30-10:30AM (Fall-Spring)

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.LatvianClevelandCU.org &
www.facebook.com/LatvianClevelandCU

